

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Inhoudelijke resultaten van het Belgische EU-voorzitterschap

Samenvatting: Van januari tot juni 2024 nam België het voorzitterschap waar. Vlaanderen speelde hierin een belangrijke rol. Vlaanderen ging verder dan het louter vervullen van de formele verplichtingen die bij een EU-voorzitterschap horen. Op 28 oktober 2022 keurde de Vlaamse Regering het projectplan EU-voorzitterschap 2024 goed, met daarin vijf strategische doelstellingen en de inhoudelijke en budgettaire plannen per beleidsdomein. De Vlaamse Regering heeft het projectplan op 2 juni 2023 geactualiseerd, met onder andere een verfijning van de inhoudelijke plannen per beleidsdomein. Dit plan diende als leidraad voor Vlaanderen tijdens het voorzitterschap. In deze mededeling lichten we toe hoe Vlaanderen zijn rol binnen het Belgisch EU-voorzitterschap heeft ingevuld en formuleren we een aantal inzichten en lessen.

1. SITUERING: HET EU-VOORZITTERSCHAP

Het voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie roteert tussen de lidstaten en wisselt om de zes maanden. Van januari tot juni 2024 nam België het voorzitterschap waar. Vlaanderen speelde hierin een belangrijke rol. De bevoegdheidsverdeling in België tussen de federale overheid en de gewesten en gemeenschappen, geldt immers ook op EU-niveau (in foro interno, in foro externo). In een aantal domeinen zaten dan ook Vlaamse ministers de vergaderingen voor op ministerieel niveau, het betreft de Raad Industrie, Cultuur en Audiovisuele Zaken, Jeugd en Visserij. In een aantal andere domeinen namen zij de Belgische stoel op: Interne Markt, Volksgezondheid, Vervoer, Onderwijs, Sport en Landbouw. Daarnaast was Vlaanderen ook zeer actief in de domeinen waar het geen formele rol had en zaten Vlaamse ambtenaren in diverse domeinen vergaderingen voor op andere niveaus van de Raad.

Het EU-voorzitterschap bood heel wat kansen voor Vlaanderen. Ten eerste is de EU de belangrijkste hefboom van het Vlaams buitenlands beleid. Het EU-voorzitterschap vormde een mogelijkheid om deze hefboom te vergroten en om de internationale reputatie van Vlaanderen te versterken. Ten tweede heeft EU-beleid steeds meer impact op het binnenlands beleid. Het EU-voorzitterschap bood een kans om de Vlaamse belangenbehartiging binnen de EU te versterken, de EU-reflex binnen de Vlaamse overheid te vergroten en het EU-debat in de Vlaamse samenleving levendiger te maken.

Tegelijk bracht het EU-voorzitterschap een grote verantwoordelijkheid met zich mee. Het is de taak van het voorzitterschap om de werkzaamheden van de Raad in goede banen te leiden. De andere lidstaten en de EU-instellingen verwachten veel van het voorzitterschap en beoordelen dit zowel op zijn resultaten als op zijn vormelijke aspecten. De organisatie van een EU-voorzitterschap was bijgevolg zeer omvattend.

In deze mededeling lichten we toe hoe Vlaanderen zijn rol heeft ingevuld.

2. VLAANDEREN EN HET EU-VOORZITTERSCHAP: BREDE AMBITIES

Op 28 oktober 2022 keurde de Vlaamse Regering het projectplan EU-voorzitterschap 2024 goed, met daarin vijf strategische doelstellingen en de inhoudelijke en budgettaire plannen per beleidsdomein. De Vlaamse Regering heeft het projectplan op 2 juni 2023 geactualiseerd, met onder andere een verfijning van de inhoudelijke plannen per beleidsdomein. Dit plan diende als leidraad voor Vlaanderen tijdens het voorzitterschap, De vijf inhoudelijke doelstellingen worden hieronder één voor één worden besproken.

1. Optimaal invullen van de rol in de EU-besluitvorming

Een belangrijke graadmeter voor het succes van een voorzitterschap is het aantal dossiers waarin een doorbraak kan worden bereikt. Dit was in het Belgisch voorzitterschap extra relevant gezien het einde van het voorzitterschap samenviel met het einde van de EU-legislatuur. Vlaanderen droeg actief bij aan het succesvol afsluiten van onderhandelingen over belangrijke wetgevingsdossiers. Zo heeft Vlaanderen de leiding genomen in het afsluiten van triloggen en het bezegelen van belangrijke akkoorden zoals¹ de verordening voor een Nettonulindustrie, de verordening voor mediavrijheid, een Europese fietsverklaring en de herziening van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid.

Op basis van het aantal gesloten overeenkomsten en de feedback van andere lidstaten en de Europese Commissie kunnen we stellen dat we een heel sterke indruk hebben nagelaten. Desondanks wijst interne feedback echter op ruimte voor verbetering in de intra-Belgische (samen)werking en coördinatie².

2. Versterken van de Vlaamse belangenbehartiging binnen de EU

Het einde van de EU-legislatuur bood Vlaanderen de kans om invloed uit te oefenen op de agenda van de inkomende Europese Commissie. Via raads- en voorzitterschapsconclusies leverde Vlaanderen inhoudelijke bijdragen aan belangrijke thema's zoals het toekomstig industriebeleid, het Europees financieel kader voor onderzoek en innovatie, het Europees milieubeleid, evidence-informed onderwijsbeleid en praktijk, de toekomst van landbouw en inclusieve samenlevingen voor jongeren en jeugdwerkbeleidsontwikkeling in Europa³. Hierdoor kon Vlaanderen impact uitoefenen op het EU-beleid met effecten op lange termijn.

Met meer dan 100 vergaderingen en evenementen⁴ bracht Vlaanderen zijn prioriteiten onder de aandacht van de EU.

Een belangrijke succesfactor voor de Vlaamse belangenbehartiging was de sterke inhoudelijke bijdrage en expertise van Vlaanderen, zowel tijdens het formele besluitvormingsproces, maar ook tijdens de evenementen en doorlopend bij de frequente contacten met EU-instellingen. Dit leidde niet alleen tot een verhoogd bewustzijn over Vlaamse thema's, maar ook tot een versterkt netwerk van Vlaanderen binnen de EU, waarvan de voordelen op lange termijn merkbaar zullen zijn. Belangrijk is dan wel dat hier verder op wordt ingezet.

¹ In het tweede gedeelte van dit document worden de inhoudelijke verwezenlijkingen per beleidsdomein verder in detail omschreven.

² Zie voor meer details IV. Intra-BE (samen)werking en coördinatie.

³ In het tweede gedeelte van dit document worden de inhoudelijke verwezenlijkingen per beleidsdomein verder in detail omschreven.

⁴ In het tweede gedeelte van dit document worden per beleidsdomein een overzicht gegeven van de belangrijkste evenementen en hun resultaten.

Onze bijdrage aan dit voorzitterschap heeft ook geleid tot een versterkt besef binnen de Vlaamse regering en overheid van het belang van proactieve belangenbehartiging. Het langetermijneffect van deze inspanningen vraagt om voortdurende inspanningen om de Vlaamse prioriteiten op de Europese agenda te houden, door blijvend te investeren in proactieve belangenbehartiging, waarbij het belangrijk is om structurele samenwerkingen en netwerken verder uit te bouwen en te onderhouden, zowel op administratief als politiek niveau.

3. Versterken van de internationale reputatie en het imago van Vlaanderen als een innovatieve regio met actief EU-beleid

Het EU-voorzitterschap bood een uitgelezen kans om Vlaanderen extra in de kijker te zetten binnen de EU. De vele vergaderingen en evenementen die in Vlaanderen werden georganiseerd, brachten de deelnemers in contact met de Vlaamse troeven, niet alleen op vlak van technologie en innovatie, maar ook in kunst en cultuur, erfgoed, wetenschap, onderzoek, onderwijs en gastronomie. We slaagden erin om de EU-bubbel ook het Vlaanderen buiten Brussel te doen ontdekken. Naast deze omkaderende elementen, maakten de professionele organisatie en de inhoudelijke expertise die Vlaanderen aan de dag legde, een blijvende indruk op onze internationale deelnemers.

Hoewel de Vlaamse en Belgische internationale reputatie ten aanzien van onze externe contacten nauw met elkaar verweven zijn, heeft Vlaanderen door zijn unieke bijdrage een positieve indruk achtergelaten. Dit succes vraagt echter om voortgezette inspanningen om Vlaanderen zichtbaar en invloedrijk te houden binnen de EU.

4. Versterken van de EU-reflex binnen de Vlaamse overheid

Het voorzitterschap bood de kans om de EU-kennis en netwerkcapaciteit van Vlaamse ambtenaren verder uit te bouwen. Hoewel er al een sterke basis was bij ambtenaren die met EU-dossiers werkten, bood het voorzitterschap vooral een goede aanleiding om de EU-reflex uit te breiden naar andere ambtenaren via onder meer opleidingen en internationale contacten.

De opgedane kennis en contacten waren relevant tijdens het voorzitterschap, maar zullen ook bijdragen aan een meer proactieve en coherente aanpak van de Vlaamse Overheid in de Europese besluitvorming en de uitvoering van EU-beleid. Voor de toekomst is het belangrijk om voort te bouwen op deze basis en in te zetten op verdere bewustmaking en capaciteitsopbouw binnen de Vlaamse overheid.

5. Levendiger maken van het EU-debat in de Vlaamse samenleving

De Vlaamse Regering wilde met het voorzitterschap ook het EU-debat in Vlaanderen stimuleren door duidelijk te maken wat Europa betekent voor de Vlaamse burger en omgekeerd: wat de Vlaming betekent in Europa. Een zes maanden lopende [publiekscampagne](#) en het groots openingsevent op 6 januari 2024 in Mechelen waren bedoeld om Europa dichterbij de Vlaamse burger te brengen. Het gebrek aan brede mediabelangstelling blijft echter een uitdaging.

3. INTRA-BELGISCHE (SAMEN)WERKING EN COÖRDINATIE

De **administratieve samenwerking tussen de verschillende Belgische overheden** verliep over het algemeen goed. Het is cruciaal om de sterke coördinatie op ambtelijk niveau te behouden, gezien de positieve impact die dit heeft gehad op de uitkomst van de besluitvorming. **De politieke samenwerking** bleek echter complexer, mede gezien de verkiezingsperiode.

Voor de praktisch-organisatorische coördinatie van het voorzitterschap werd op federaal niveau een **Ambtelijke Taskforce** opgericht binnen de FOD Buitenlandse Zaken, met een programmacoördinator en een operationele coördinator. Daarnaast zorgde de **intra-Belgische politieke stuurgroep (SGP)** voor politieke sturing. De samenstelling van de SGP weerspiegelde die van het Overlegcomité en werd vervolledigd door de Permanente Vertegenwoordiger van België bij de EU en de federale coördinatoren van de Taskforce. Vlaanderen werd er vertegenwoordigd door (de kabinetten van) de Minister-President en de Viceminister-president, ook bevoegd minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Visserij.

In deze overlegorganen, zowel ambtelijk als politiek, was er echter een **onevenwichtige vertegenwoordiging tussen federaal (vertegenwoordigers per ministerie/kabinet) en de deelstaten (één à twee vertegenwoordiger(s) per deelstaat)**, wat nadelig was in de besluitvorming. Dit werd gedeeltelijk opgevangen door onderlinge afstemming tussen de deelstaten maar een gelijkwaardigere vertegenwoordiging is nodig in toekomstige overlegorganen.

In de voorbereidingsfase werd binnen DGE afgestemd over het inhoudelijke programma van het Belgisch Voorzitterschap. Tijdens het voorzitterschap werd de werking van de DGE aangepast, waarbij deze een meer informatief karakter kreeg.

Op de Permanente Vertegenwoordiging van België bij de EU (PV EU) werd de coördinatie en afstemming voor de raadswerkzaamheden versterkt via extra briefingmomenten en snellere, beknoptere verslaggeving via de zogenaamde Flashrapporten. Hoewel de Vlaamse Diplomatieke Vertegenwoordiging (DVV EU) zich inspande om Vlaamse belangen in de compromissen te verankeren, bleef de Vlaamse invloed tijdens de onderhandelingen **afhankelijk van de persoonlijke bereidheid van federale vertegenwoordigers** door het **gebrek aan structureel overleg tussen de Belgische entiteiten**. Daarnaast zorgde **inconsistente toegang tot documenten** en wisselende betrokkenheid van Vlaamse attachés bij overleggen met de EU voor onduidelijkheid en beperkte invloed. In sommige filières verliep de samenwerking wel pragmatisch en resultaatgericht. Dit was met name het geval in die filières waar concrete werkafspraken formeel werden vastgelegd in protocollen.

Het ontbreken van een uniforme intra-Belgische aanpak en coördinatie in de opmaak van raadsconclusies was een ander aandachtspunt. Hoewel de DVV EU inspanningen leverde om Vlaamse belangen te waarborgen was er een gebrek aan structurele en reële betrokkenheid bij sommige belangrijke dossiers.

De deelstaten hebben een belangrijke inhoudelijke bijdrage geleverd en er mee voor gezorgd dat we op Belgisch niveau een mooi resultaat konden neerzetten, eendrachtig en impactvol naar de buitenwereld. Ondanks die bijdrage werd de zichtbaarheid en erkenning van de deelstaten op Belgisch – en daardoor op EU-niveau soms als beperkt ervaren. Dit gebrek aan erkenning en zichtbaarheid, en in het slechtste geval het niet in rekening brengen van de belangen en expertise van Vlaanderen in EU-dossiers, onderstreept nogmaals het **belang om de samenwerking rond EU-besluitvorming maximaal in lijn te brengen met de institutionele realiteit**.

Algemeen kan gesteld worden dat veel coördinatie ad hoc diende te gebeuren. In sommige filières waren er formele of informele afspraken gemaakt voor de samenwerking tijdens het voorzitterschap. Dat verliep dan relatief vlot. In filières waar dergelijke afspraken ontbraken, bleven ad hoc discussies

over informatiedoorstroom en afstemming zich voordoen. Opvallend in die context is dat er geen gebruik werd gemaakt van de bepaling in het Samenwerkingsakkoord om specifieke modaliteiten voor het voorzitterschap uit te werken via een protocol.

4. INZICHTEN EN LESSEN

Vlaanderen is erin geslaagd zijn **brede ambities voor het EU-voorzitterschap waar te maken**. Ondanks de uitdagingen in de intra-Belgische samenwerking zette Vlaanderen **een sterke rol als voorzitter** neer en rondde het verschillende onderhandelingen succesvol af.

Het succes van Vlaanderen tijdens het voorzitterschap was mogelijk door de bewuste keuze van de Vlaamse Regering om voor onze rol in het voorzitterschap extra mensen en middelen beschikbaar te stellen. Daarbij is het belangrijk om te erkennen dat het langetermijneffect van deze inspanningen niet vanzelfsprekend is. Om Vlaamse prioriteiten op de Europese agenda te houden, moet Vlaanderen **blijvend investeren in proactieve belangenbehartiging**. Dit vraagt om structurele samenwerkingen en het verder uitbouwen van netwerken, **zowel op administratief als politiek niveau**. Een blijvende aanwezigheid en zichtbaarheid van onze experts en politici⁵ in de EU is hierbij essentieel.

Het Belgisch EU-voorzitterschap legde echter ook bloot dat er in de intra-Belgische samenwerking in de EU-besluitvorming nog ruimte is voor verbetering, zowel op administratief als politiek vlak. De weinig evidente werking op de PV EU benadrukte en bevestigde het belang van detachering vanuit de Vlaamse beleidsdomeinen naar de DVV EU voor de opvolging van alle relevante werkgroepen en filières in de EU om, als frontoffice, te waken over de Vlaamse belangen in EU-dossiers.

Dit voorzitterschap benadrukte ook opnieuw de noodzaak van een snelle en volledige herziening van de intussen 30 jaar oude **Samenwerkingsakkoorden** inzake buitenlands beleid, om de categorieën van de Europese ministerraden volledig in lijn te brengen met de institutionele realiteit na de zesde Staatshervorming en met de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon. Deze aanpassingen moeten ook worden doorgetrokken naar de standpuntbepaling in de Europese Raad, de informele Raden, de werkgroepen en alle andere technische vergaderingen waaraan ons land deelneemt.

Tijdens het voorzitterschap werden zowel op niveau van de DVV EU als van de verschillende attachés initiatieven genomen om tot een intern afsprakenkader voor de samenwerking op de PV te komen, met wisselend succes. In afwachting van een aanpassing van het Samenwerkingsakkoord blijft de Vlaamse Regering verder inzetten op een maximale Vlaamse deelname aan de EU-besluitvorming, en zien we toe op een volwaardige en correcte betrokkenheid van de Vlaamse attachés op de PV door de federale diplomatie.

⁵ O.a. door deelname op ministerieel niveau aan de gesprekken met de Europese Commissie en in formele en informele raden

5. DOSSIERS EN EVENEMENTEN

BELEIDSDOMEIN CULTUUR, JEUGD, SPORT & MEDIA (CJSM)

Hieronder volgt een summier overzicht van de belangrijkste Europese dossiers en evenementen. Een uitvoeriger terugblik van het EU-voorzitterschap van het Departement Cultuur, Jeugd en Media kan is [hier](#) beschikbaar.

Cultuur

Tijdens het Belgische voorzitterschap van de EU heeft Vlaanderen twee prioriteiten voor het voorzitterschap Cultuur gerealiseerd: het bevorderen van de digitale transformatie van de culturele en creatieve sectoren (CCS) en het behoud van Vlaams en Europees cultureel erfgoed op de EU-agenda, waarbij de (Vlaamse) culturele identiteit zichtbaar werd gemaakt en een gedeelde Europese identiteit werd gepromoot.

Het **stimuleren en ondersteunen van de digitale transformatie van de Culturele en Creatieve Sectoren (CCS)**, was één van de speerpunten van het Belgische EU-voorzitterschap Cultuur. In het licht daarvan werd een voorstel gelanceerd tot **raadsconclusies** met als focus het ondersteunen van datagedreven benaderingen voor publieksontwikkelingen. Hierbij stonden digitale vaardigheden binnen de CCS, het faciliteren van data-uitwisseling en het ontwikkelen van passende (beleids)kaders centraal. Deze raadsconclusies werden goedgekeurd tijdens de formele Raad Cultuur op 14 mei 2024. Ter voorbereiding werd in Gent een conferentie georganiseerd met meer dan 550 deelnemers, waaronder sectorspelers, beleidsmakers en academici. Zij bespraken beleidsvoorstellen voor datagedreven werken, het versterken van digitale vaardigheden, de ontwikkeling van digitale en collectieve dataverwerkingsinfrastructuur, en ethische overwegingen bij het gebruik van publieksdata.

In het kader van deze raadsconclusies lanceerde het Belgische voorzitterschap, met de steun van de ministers van Cultuur van de Vlaamse, Franse en Duitstalige Gemeenschap, het **Gent Manifesto**. Daarmee roept het Belgische voorzitterschap op tot structurele samenwerking tussen de EU lidstaten, de Europese Commissie en vooruitstrevende culturele spelers, en vraagt het de oprichting van het European Policy Forum on Data-Driven Audience Development in the CCS.

Tijdens de formele Raad Cultuur op 14 mei 2024 werd **een beleidsdebat over de mogelijke impact van artificiële intelligentie (AI) op de Culturele en Creatieve Sectoren (CCS)** georganiseerd. AI brengt nieuwe mogelijkheden voor contentcreatie, publieksbetrokkenheid en innovatieve bedrijfsmodellen met zich mee en heeft het potentieel om verschillende facetten van culturele expressie en bedrijfsprocessen te herdefiniëren. Daarnaast houdt het een aantal mogelijke risico's in, zoals algoritmische vooringenomenheid, culturele homogenisering en onduidelijkheid rond intellectuele eigendomsrechten. Het voorzitterschap speelde hiermee in op maatschappelijke ontwikkelingen en de nieuwe Europese Wet Artificiële Intelligentie, door sectoroverschrijdende samenwerking en de ontwikkeling van vaardigheden te bevorderen om deze uitdagingen te navigeren en het potentieel van AI te benutten. Zij bespraken ook hoe EU-beleid en -programma's beter kunnen inspelen op de behoeften van de CCS in het benutten van AI.

Vlaanderen heeft **cultureel erfgoed op de EU-agenda gehouden en de rol van cultuur binnen het (Europese) identiteitsdiscour zichtbaar en bespreekbaar gemaakt** door een informeel ministerieel werkdiner te organiseren op 13 mei in het KMSKA in Antwerpen. Hier bespraken cultuurministers (onder leiding van de Vlaamse minister van Cultuur) de rol van cultuur en erfgoed bij het versterken van een Europese identiteit te midden van geopolitieke uitdagingen. De aanwezigheid van Wit-

Russische President-Elect Svatlana Tsikhanouskaya, die de strijd voor democratie en Europese waarden belichaamde, inspireerde het gesprek en benadrukte de cruciale rol van cultuur en erfgoed in het Europese identiteitsdiscours. Daarnaast werd een tweedaagse conferentie in Antwerpen georganiseerd, getiteld "Unity in Diversity? Culture, heritage and identity in Europe". Hier bespraken meer dan 250 beleidsmakers en sectorspelers de rol van cultuur en erfgoed bij de vorming en uitdrukking van identiteiten in Europa.

Sport

De belangrijkste prioriteit die door Vlaanderen naar voor geschoven werd tijdens het EU-voorzitterschap is de groei van de groep '**ongebonden' sporters**. De georganiseerde sport, gebaseerd op clubs en federaties, blijft een belangrijk fundament van de sportsector. Tegelijk zien we echter een toename in het aantal mensen dat hun sport beoefent buiten deze georganiseerde sector, zonder aangesloten te zijn bij een club of federatie. Het beleid naar deze doelgroep is momenteel echter minder sterk uitgebouwd, en ook op Europees niveau werd dit onderwerp nog niet besproken. We probeerden de thematiek enerzijds onder de aandacht te brengen via **Raadsconclusies, waarbij we het nut van 'zelf-georganiseerde' sport benadrukten, alsook de complementariteit ervan met de georganiseerde sector.**

Vanuit Vlaanderen organiseerden we over dit onderwerp ook een **informele expertgroep**. De nadruk lag daarbij op 'digitale oplossingen om de ongebonden sporter te informeren, motiveren en activeren'. Gedurende twee dagen ontvingen we beleidsmakers, experts en academici van over heel de Europese Unie om goede praktijken uit te wisselen rond beleid en tools om de sportbeleving bij ongebonden sporters te verbeteren. Dit evenement was een uitgelezen mogelijkheid om onze eigen visie en expertise in de kijker te zetten, te leren uit andere projecten en ons internationaal netwerk verder uit te bouwen. Ook vertegenwoordigers van de Vlaamse sector waren hierbij aanwezig.

Tot slot werd er tijdens het voorzitterschap ook onderhandeld over het **vijfde Werkplan Sport van de Europese Unie (2024-2027)**. Dit werkplan weerspiegelt de thema's en acties die de verschillende EU-landen de komende 3,5 jaar zullen behandelen. Vanuit Vlaanderen werd er actief bijgedragen aan de prioriteiten, inhoud en structuur van dit werkplan zodat ook de thema's die voor Vlaanderen belangrijk zijn, zoals innovatie en digitalisering, aan bod komen.

Jeugd:

[EU Needs Youth](#) - Doorheen het voorzitterschap hebben we **het belang van de EU-jeugddialoog** in de kijker gezet. Tijdens de Raad hielden de jeugdministers bv. een beleidsdebat over de uitkomsten van de EU-jeugdconferentie. De achtergrondnota van het Belgische voorzitterschap vormde de basis voor het debat, samen met 6 aanbevelingen en 34 mogelijke uitvoeringsmaatregelen die door jongeren werden voorgesteld tijdens de EU Jeugdconferentie in Gent. Het debat ging over het belang van monitoring- en feedbackprocessen bij de EU Jeugddialoog, om beter tegemoet te komen aan de noden, behoeften dromen en verwachtingen van jongeren. We hopen en verwachten dat dit een goede praktijk wordt voor toekomstige raden.

Het Belgische voorzitterschap heeft ook de resultaten van de EU-jeugdconferentie opgenomen in de [raadshandelingen](#). Hiermee heeft Vlaanderen een goede praktijk geïntroduceerd die het Hongaars voorzitterschap alvast verderzet. De input van deze raadshandeling en de uitkomsten van de Belgische EU-jeugdconferentie zullen ook wegen op de finale raadsconclusies over de uitkomsten van de 10de cyclus van de EU-jeugddialoog.

In de nieuwe Commissie van Von der Leyen en de mission letters van de nieuwe eurocommissarissen wordt participatie van jongeren benadrukt. Nieuwe eurocommissarissen worden bv. verwacht binnen

de 100 dagen jongeren te raadplegen. Onder invloed van onze raadsconclusies is er nu ook één portfolio van een eurocommissaris voor jeugd én kinderrechten. [De Resolutie rond jeugdwerkbeleid in een empowerend Europa](#) benadrukt het versterken van civil societies en democratie. Dit staat ook in hun nieuwe mission letters.

Vlaamse inhoudelijke krachtlijnen binnen de EU versterken - Voor de doelstelling **participatie van jongeren en sociale inclusie** (in het kader van de EU-Jeugddialoog & Europese jeugd doelstelling #3 Inclusieve samenlevingen): De viering van de 10e cyclus van de EU Jeugddialoog is belangrijk omdat wij hier in 2010 de mede-initiators waren Dit is gelinkt aan de inhoudelijke krachtlijn 'verbinding':

Voor de doelstelling **jeugdwerk in lijn met de EU-jeugdstrategie 2019-2027 ('Empower')/het Bonnproces/Europese Jeugdwerkagenda** (inclusief lokaal jeugdwerk, het recht op spelen, inclusie, mentaal welzijn en kinderen en jongeren in relatie tot de openbare ruimte) hebben we al deze elementen geïncorporeerd in onze raadshandelingen en evenementen. Dit is gelinkt aan de inhoudelijke krachtlijn 'verbinding':

Voor de doelstelling armoedebestrijding, hebben we een link gelegd in het congres Sociaal Werk met de werkzaamheden rond lokaal jeugdwerk. We hebben een financiële bijdrage geleverd tot het congres en hebben een delegatie van jeugdwerkers mogelijk gemaakt. Munera Aden Sahal van de Ambassade heeft ook deelgenomen en heeft goede praktijk gepresenteerd. Dit is gelinkt aan de inhoudelijke krachtlijn 'Verbinding'. Ook was iemand van ons team aanwezig op het voorzitterschapsevenement over de EU Child Garantie.

Tussentijdse evaluaties: We hebben **de tussentijdse evaluaties van de EU-jeugdstrategie 2019-2027 (met link naar EU-strategie Rechten van het kind) en van de twee Europese jeugdprogramma's (2021-2027) geagendeerd** op de Directeurs Generaal-vergadering Jeugd en de conclusies gepubliceerd in het rapport van het evenement. Deze conclusies werden ook gedeeld met de nationale agentschappen van de verschillende lidstaten.

We hebben een evaluatie en update van het **State of the Art document van de Europese en internationale beleidsagenda's omtrent kinderen, jeugdzaken rechten van het kind** (gelinkt aan de inhoudelijke krachtlijn verbinding) uitgevoerd en gepresenteerd op het experts seminarie. We hebben hierover ook [raadsconclusies](#) voorgelegd die zijn aangenomen op de Raad. In die nieuwe commissie van Von Der Leyen is er nu een commissaris die bevoegd is voor zowel jeugd als kinderrechten, met een focus op participatie wat we ook hebben benadrukt in ons werk.

De thema's van herstel en veerkracht van **kinderen en jongeren in kwetsbare situaties, het kwaliteitslabel jeugd en kindvriendelijke steden, mentale gezondheid, de toegang/inrichting van de publieke ruimte/buitenspelen**, de vijf JKP prioriteiten en de link aan de inhoudelijke krachtlijnen verbinding en weerbaarheid, stonden centraal in al onze raadshandelingen en evenementen.

In de context van het **nalatenschap van het Europees jaar van de Jeugd**, hebben we in de [Raadsconclusies over de nalatenschap van het Europees Jaar van de Jeugd 2022](#) opgeroepen tot een EU Jeugd Test/Check. Dit is gelinkt aan de inhoudelijke krachtlijn innovatie.

We hebben tijdens het voorzitterschap samengewerkt met **Gent – Europese Jongerenhoofdstad 2024 en in hoeverre mogelijk samengewerkt met Lviv (Oekraïne)**, de Europese Jongerenhoofdstad 2025. We hebben op elk evenement een Oekraïense delegatie gehad, inclusief met Oekraïense jeugdvertegenwoordigers. We hebben ook een Memorandum of Understanding onderhandeld. Dit is gelinkt aan de inhoudelijke krachtlijn Verbinding.

Actief ons jeugdbeleid promoten binnen (en buiten) de EU - Op 5 en 6 juni in Flanders House in de UK, is er vanuit Vlaanderen een bijdrage geleverd om uit te leggen wat jeugdwerk is en wat het belang is van civil society, op initiatief van de Raad van Europa en de British Youth Council. Tijdens een

voorafgaandelijke bijeenkomst werd ook de Jeugdwerkresolutie voorgesteld aan Prince Edward. Daarnaast hadden we veel praktijkvoorbeelden van Vlaamse organisaties, zoals voorbeelden van methodieken en programma's. Zo hebben we Vlaanderen binnen (en buiten) de EU geprofileerd maar hebben we ook de EU meer zichtbaar gemaakt op Vlaams niveau.

Media

European Media Freedom Act - Een belangrijk wetgevend mediadossier was de **European Media Freedom Act (EMFA)**. Mediavrijheid en -pluralisme zijn essentieel voor de democratie en fundamentele waarden van de EU. **Om de mediavrijheid te versterken**, legde de Europese Commissie in 2022 een voorstel tot EMFA op tafel. Na het politieke akkoord voor deze verordening eind 2023, werkte het Belgische voorzitterschap samen met het Europees Parlement en de Europese Commissie aan een finaal akkoord over de volledige tekst, inclusief overwegingen. De verordening werd op 11 april 2024 plechtig ondertekend door de voorzitter van de Raad van de Europese Unie (de Vlaamse minister van Media) en de voorzitter van het Europees Parlement.

Raadsconclusies - Als voorzitter van de Raad van de Europese Unie werd binnen het domein Media ook ingezet op **de ondersteuning van influencers als makers van online-inhoud**. Vandaag worden influencers hoofdzakelijk vanuit een economisch en commercieel standpunt bekeken, terwijl hun invloed op onze samenleving en specifiek op jongeren heel wat verder reikt. De raadsconclusies vestigen de aandacht op de groeiende impact van influencers en roepen op om influencers in die rol te ondersteunen.

De raadsconclusies benadrukken de opkomst van influencers als onderdeel van het media-ecosysteem en hun impact op de online content die Europeanen consumeren. Ze bevatten onder meer suggesties om media- en digitale geletterdheid en verantwoordelijk gedrag bij influencers te bevorderen. Influencers moeten zich bewust zijn van de gevolgen op het welzijn van hun publiek van het delen van mis- en desinformatie, haatzaaiende uitlatingen, cyberpesten en illegale of schadelijke inhoud. De Raad moedigt de lidstaten en de Europese Commissie aan om een beleidsdialoog met influencers op te starten. Raadsconclusies over dit thema werden goedgekeurd tijdens de formele Raad Cultuur en Audiovisuele Zaken van 14 mei 2024. Het was de eerste keer dat de Raad een **formeel standpunt innam over influencers en raadsconclusies over dit thema goedkeurde**. Ter ondersteuning van de onderhandelingen over deze Raadsconclusies organiseerde het Departement ook een inhoudelijke conferentie "Content with Conscience. Conference on the support of Influencers and Online Content Creators" op 27 februari 2024.

Ondersteuning van de audiovisuele sector - In de marge van de formele Raad van 14 mei 2024 organiseerde de Vlaamse minister van Media een informeel **ontbijtdebat voor de mediaministers van de Europese lidstaten**. Zij kregen de kans om hun **eerste inzichten te delen over de mogelijke wijzigingen aan het huidige systeem van financiële ondersteuning voor het Europese audiovisuele ecosysteem** waarbij de focus lag op de mogelijke bijdragen van video sharing platformen aan de lokale audiovisuele productie. De actuele regeling is terug te vinden in de Richtlijn audiovisuele mediadiensten die werd herzien in 2018 en die in 2026 mogelijks opnieuw aan een herziening wordt onderworpen.

Digitalisering en innovatie in van de media sector - Als laatste besteedde het Belgische voorzitterschap ook aandacht aan de digitale transformatie en innovatie in de media sector via de organisatie van een conferentie "Media Innovation Xchange. Conference on Digital Transformation and Media Innovation" op 13 en 14 maart 2024

BELEIDSDOMEIN ECONOMIE, WETENSCHAP & INNOVATIE (EWI)

Belgisch Voorzitterschap leidt de weg naar een nieuw Europees concurrentiepact

Vlaams minister voor Economie, Werk, Innovatie en Landbouw vertegenwoordigde België in de Raad Concurrentievermogen, luik industrie, dit conform de toerbeurtregeling⁶. Wat het industriebeleid betreft, concentreerde het Belgische voorzitterschap zich op drie belangrijke pijlers: de **groene transitie**, met de circulaire economie als belangrijke prioriteit; de **digitale transformatie**, met de nadruk op de uitdagingen voor bedrijven en kmo's; en **het verminderen van strategische afhankelijkheden** van de Europese Unie om de dubbele transitie te verwezenlijken. Deze prioriteiten kwamen zowel tijdens de werkzaamheden van de Raad als tijdens evenementen aan bod. In februari 2024 bereikte de Raad een politiek akkoord met het Europees Parlement over de **Net-Zero Industry Act**. Deze verordening, onderdeel van het Industrieel Plan voor de Green Deal, heeft als doel de EU klaar te stomen voor de groene en digitale transities door de productiecapaciteit van groene netto-nul technologieën op te schalen en uit te breiden. Het tijdig en succesvol afronden van deze onderhandelingen was een belangrijke prestatie voor Vlaanderen en cruciaal voor het behoud van het momentum in onze industrie. Tevens gaf Vlaanderen binnen de raadsformatie industrie navolging aan een vlotte implementatie van **de Critical Raw Materials Act**. Een treffend voorbeeld van hoe Vlaanderen streeft naar een sterk en geïntegreerd Europees beleid dat de concurrentiekracht van de EU versterkt.

Het akkoord inzake de Net-Zero Industry Act zette meteen de toon voor andere politieke akkoorden over de toekomst van het Europees industriebeleid. In mei nam de Raad Concurrentievermogen, op initiatief van het Belgisch voorzitterschap, conclusies aan over **“Een concurrerende Europese industrie als aanjager van onze groene, digitale en veerkrachtige toekomst”**. Deze conclusies, gevoed door de debatten van de **informele bijeenkomst van de ministers voor Concurrentievermogen (industrie en interne markt)** in Genk, formuleren aanbevelingen aan de nieuwe Europese Commissie en bereiden de weg voor naar een nieuwe deal voor het Europees concurrentievermogen. Ze analyseren de situatie van de EU-industriesector, bekijken manieren om innovatie, toegang tot financiering en het ondernemingsklimaat voor producenten te verbeteren, en stellen de belangrijkste beginselen voor een toekomstig industriebeleid van de EU voor.

Wat betreft de werkzaamheden van de Raad Concurrentievermogen voor interne markt nam Vlaanderen de positie van assessor in, met de federale overheid als voorzitter. Het Departement EWI woog op alle dossiers om de belangen van kmo's voorop te stellen en de interne markt voor Vlaanderen als exportregio te versterken.

Tijdens het voorzitterschap werden verschillende dossiers tot een succesvol akkoord geleid:

- De verordening tot vaststelling van een **noodinstrument voor de eengemaakte markt** heeft als doel een crisismechanisme te creëren om het functioneren van de interne markt te garanderen.
- De richtlijn **over duurzaamheid in het bedrijfsleven** heeft als doel het stimuleren van bedrijven om milieu en mensenrechten te respecteren in de eigen waardeketen.
- De verordening inzake een **verbod op met dwangarbeid vervaardigde producten** heeft als doel het voorkomen van circulatie op de interne markt van producten gemaakt met dwangarbeid.

De verordening betreffende **bestrijding van betalingsachterstand** bij handelstransacties heeft als doel het beschermen van Europese bedrijven, en met name kmo's, tegen betalingsachterstanden. Over dit voorstel werd vooruitgang geboekt, maar geen akkoord binnen de Raad gevonden. Dit dossier wordt daarom ook verder opgenomen door het Hongaarse voorzitterschap.

⁶ www.flandersineu.be/nl/vlaanderen-en-de-eu/de-toerbeurt-onder-de-deelstaten

In mei nam de Raad Concurrentievermogen Interne Markt conclusies aan over “**A Single Market for the benefit of all**”. Deze conclusies riepen op tot een nieuwe horizontale strategie voor de interne markt; een meer coherent en efficiënter regelgevend kader; een versterking van de voordelen van de interne markt; en een verbetering van de jaarlijkse beleidscyclus. Het Hongaarse voorzitterschap zal de aanbevelingen verder analyseren en opvolgen. Het rapport op hoog niveau over de toekomst van de interne markt, dat op 18 april 2024 door voormalig Italiaans premier Enrico Letta werd voorgesteld tijdens de bijzondere Europese Raad over het Europees Concurrentievermogen, diende als inspiratiebron.

Onderzoek en innovatie cruciaal voor een competitieve industrie en maatschappelijke en duurzame vooruitgang

Voor onderzoek en innovatie (O&I) lag de focus op open strategische autonomie, de valorisatie van onderzoeksresultaten en het versterken van O&I in de maatschappij, wat zowel tot uiting kwam tijdens de Raadswerkzaamheden voor onderzoek als tijdens de evenementen. Het Waals Gewest vertegenwoordigde België dan wel in de Raad Concurrentievermogen, luik onderzoek, ook Vlaanderen woog op de raadsdossiers. Voor de raadsconclusies over **de ex-post evaluatie van Horizon 2020 en vooruitblik op de toekomst** kon Vlaanderen als penhouder de contouren van de raadsconclusies schetsen. Het Europees kaderprogramma voor onderzoek en innovatie (O&I) is van groot belang voor het Vlaamse onderzoeks- en innovatielandschap zoals ook blijkt uit de hoge participatiegraad van Vlaamse O&I-actoren en de hoge financiële return. De aanbevelingen binnen de raadsconclusies ex-post worden meegenomen in het proces van de komende interim-evaluatie van het huidige kaderprogramma Horizon Europa (Q2 2025) en de voorbereiding van het volgend kaderprogramma FP10.

Verder werden raadsconclusies over het **valoriseren van kennis** als instrument voor een open veerkrachtige en concurrentiële industrie en strategische autonomie binnen een open economie in Europa aangenomen, alsook een raadsaanbeveling over het verbeteren van de **onderzoeksveiligheid**. De raadsaanbeveling maakt deel uit van het pakket economische veiligheid, wat een antwoord moet bieden op de sterk versnipperde aanpak inzake kennisveiligheid binnen de EU, dit binnen een veranderende geopolitieke context. Verder werd een wijziging van Verordening (EU) 2021/1173 wat betreft een EuroHPC-initiatief voor start-ups om Europees **leiderschap op het gebied van betrouwbare artificiële intelligentie** te stimuleren, aangenomen. Het initiatief zorgt ervoor dat de Europese supercomputercapaciteiten verder versterkt ingezet kunnen worden, dit door AI-fabrieken op te zetten om het hele AI-ecosysteem binnen de Unie te versterken en toegang van AI-start-ups en kmo's tot Europese supercomputers te vergemakkelijken. Ook tijdens het nieuwe mandaat zal de Europese Commissie (2024-2029) hierop verder bouwen, specifiek met een initiatief AI-fabrieken waarvoor het fundament in de door het Belgisch voorzitterschap onderhandelde wetstekst werd gelegd.

Digitaal, cyber en telecommunicatie: innovatieve technologieën voor een sterke economie en een duurzame samenleving

Conform de toerbeurtregeling vertegenwoordigde de federale minister bevoegd voor telecom en de staatssecretaris bevoegd voor digitalisering België in de Raad Telecom. De prioriteiten waren respectievelijk groene IT, mensgerichte digitale transformatie, algoritmische transparantie en de bescherming van de digitale identiteit. Met die accenten heeft het Belgisch voorzitterschap uitstaande wetgevende initiatieven afgerond, met name de **Artificial Intelligence Act** waarmee een kader wordt geschept voor het gebruik van AI in Europa. Hoewel telecom conform het samenwerkingsakkoord categorie 1-bevoegdheid is, was Vlaanderen nauw betrokken in de onderhandelingen gezien haar expertise inzake AI en de impact die AI-wetgeving zal hebben op economie en innovatie. Het tweede dossier dat werd afgerond is de **Gigabit Infrastructure Act**. Deze Verordening harmoniseert tot op een zekere hoogte de uitrol van hogesnelheidsconnectiviteitsinfrastructuur, met regels rond het verlenen van vergunningen of het delen van informatie door de overheid.

Verder werden twee sets van Raadsconclusies aangenomen: (1) Conclusies van de Raad over de toekomst van het Europees digitaal beleid en (2) Conclusies van de raad over de toekomst van cybersecurity. Belangrijk voor Vlaanderen waren enerzijds de bepalingen rond het belang van digitalisering voor groei en duurzaamheid, het belang van investeringen in en coördinatie tussen de Horizon Europe en Digital Europe programma's, het verder uitbouwen van een EU-datastrategie en het verschuiven van de focus naar implementatie van bestaande wetgeving in plaats van nieuwe wetgeving; en anderzijds het belang van een efficiënte implementatie van bestaande wetgeving in het domein, het rekening houden met de behoeften van KMO's, en het coherenter maken van de Europese digitale diplomatie wat cybersecurity betreft.

Evenementen

Het beleidsdomein EWI (co-)organiseerde een groot aantal voorzitterschapsevenementen waarbij bovenstaande prioriteiten voor industrie en onderzoek en innovatie extra in de verf werden gezet. Hierbij een niet-exhaustief overzicht van de voornaamste verwezenlijkingen⁷:

- Vlaanderen Circulair, een samenwerking tussen het Departement EWI en OVAM, focuste tijdens de conferentie **Circular Economy – From Visions to Actions**⁸ op de evolutie van de circulaire economie van initiële niche-initiatieven tot een volwaardige alternatieve economie, die steeds belangrijker zal worden in het toekomstige Europese beleid. Het bespreken van oplossingen voor de uitdagingen waar onze bedrijven en consumenten voor staan, stond hierbij centraal.
- Het Departement EWI nam, in samenwerking met de gefedereerde entiteiten en de Europese Commissie, het voortouw tijdens de conferentie **Research to Reality, Digital Solutions for European Challenges**⁹, en besprak de voortgang van Horizon Europa en het Digitaal Europa-programma inzake het verbeteren van de digitale capaciteiten en autonomie van Europa; benadrukte ook de behoefte aan een geïntegreerde digitale strategie en de behoefte aan samenwerking rond digitale infrastructuren. Tijdens de conferentie werd ook opgeroepen tot een betere synergie tussen onderzoek en toepassing van onderzoek om de impact van investeringen te maximaliseren om het concurrentievermogen van Europa te versterken.
- Innovatief aanbesteden is ook belangrijk voor de versterking van de Europese competitiviteit. De **Innovation Procurement Conference – bridging theory and practice**¹⁰ bood Vlaanderen de gelegenheid om zijn sterke engagement op vlak van innovatief aankoopbeleid en zijn verwezenlijkingen als voorloper in de EU tijdens de voorbije zeven jaar te delen. Vlaanderen slaagde er dan ook in om hernieuwde aandacht op te eisen voor innovatieve overheidsopdrachten, wat ook in het Letta- en het Draghi-rapport¹¹ wordt onderstreept.
- In het kader van het verbeteren van het concurrentievermogen en de veerkracht van de industrie en het bevorderen van ondernemerschap stonden de rol van Europese financiering voor bedrijven en het belang van regionale investeringsagentschappen voor startende en groeiende bedrijven centraal tijdens de conferentie **Bridging the Funding Gap**¹².
- Tijdens de **informele High-Level Group Concurrentievermogen en Groei**¹³ wisselden de directeuren-generaal bevoegd voor industrie en interne markt van de verschillende lidstaten en de Europese Commissie van gedachten over het Europees concurrentievermogen in ruimere zin, waarbij de nadruk lag op de rol van de overheid bij de modernisering van de interne markt, rekening houdend met het Letta-rapport.

⁷ Een volledig overzicht van de evenementen vind je hier terug: www.ewi-vlaanderen.be/europees-voorzitterschap en www.ewi-vlaanderen.be/evenementen/geschiedenis

⁸ <https://vlaanderen-circulair.be/en/wcef>

⁹ www.researchtoreality.eu/ en enkele [Takeaways & conclusions: 'Research to Reality – Digital Solutions for European Challenges'](#) | Departement EWI (ewi-vlaanderen.be)

¹⁰ www.ewi-vlaanderen.be/en/innovation-procurement-conference-programme

¹¹ Mario Draghi publiceerde op 9 september 2024 het rapport genaamd 'De toekomst van het Europees concurrentievermogen – Een strategie voor het concurrentievermogen van Europa'.

¹² www.ewi-vlaanderen.be/evenementen/bridging-funding-gap

¹³ <https://belgian-presidency.consilium.europa.eu/nl/evenementen/informele-high-level-group-concurrentievermogen-en-groei/>

- In samenwerking met het Departement Landbouw en Visserij en het Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken, de Europese Commissie en andere wereldspelers organiseerde het Departement EWI de **Open Food Conference**¹⁴ die zich richtte op de transitie naar duurzame voedselsystemen waar O&I essentieel zijn. De resultaten zullen mogelijks bijdragen aan een toekomstig EU-landbouwbeleid.
- Voor de conferenties **Converging technologies toward healthcare of the future**¹⁵ en **Europe united against old and new pandemics**¹⁶ bundelden het Departement EWI en het Departement WVG hun krachten, samen met andere gefedereerde entiteiten en de Europese Commissie. De focus lag respectievelijk op het aanpakken van de uitdagingen van onderzoek en innovatie in de gezondheidszorg van de toekomst door te focussen op convergerende technologieën, met een toenemende nadruk op gepersonaliseerde geneeskunde en preventie. De tweede conferentie onderzocht de COVID-pandemie en de lessen die daaruit kunnen worden getrokken om voorbereid te zijn op toekomstige gezondheidsdreigingen van pandemische aard. Het belang van samenwerking, meer specifiek door het opzetten van Europese partnerschappen en O&I-infrastructuren, werd in beide conferenties benadrukt.
- Tijdens de conferentie **Social Sciences and Humanities and the future of evidence-informed policymaking (EIPM)**¹⁷ georganiseerd door het Departement EWI, samen met de federale overheid, de andere gefedereerde entiteiten en de Europese Commissie werd het belang onderstreept van integratie van SSAH-expertise en de professionalisering van SSAH-actoren in functie van het EIPM-ecosysteem, alsook de noodzaak aan interdisciplinair onderzoek waarbij een collaboratieve mindset centraal staat.
Bij het aanpakken van complexe maatschappelijke uitdagingen en het versterken van O&I in de maatschappij is er naast EIPM ook transformatief en missiegeoriënteerd O&I-beleid nodig. De **conferentie 2nd European Mission Forum (EMIF)**¹⁸ bood een gelegenheid om goede voorbeelden en ervaringen uit te wisselen en benadrukte de noodzaak van een alomvattende aanpak om burgers bij O&I te betrekken.
- De huidige uitdagingen op het gebied van veiligheid en defensie stonden ook centraal tijdens het Belgisch voorzitterschap. Het Departement EWI was nauw betrokken bij de organisatie van de **EU Defence Industry High-Level Conference and Belgian Industry Exhibition**¹⁹ waar de barrières die bestaan om de Europese technologische en industriële defensiebasis te realiseren werd besproken, alsook de mogelijke strategieën om deze te counteren. De Vlaamse bijdrage aan NAVO DIANA en NAVO-Innovatiefonds was hierbij niet onbelangrijk. Tot slot organiseerde het Departement EWI, in samenwerking met de federale overheid, de gefedereerde entiteiten en de Europese Commissie, enerzijds de **Marie Skłodowska-Curie Conferentie 2024: "Researchers' careers: multiple pathways"**²⁰, die gericht was op het belichten van (niet-) academische carrièremogelijkheden voor onderzoekers, kennisdeling en netwerking; en anderzijds de expertenvergaderingen **EOSC National Tripartite event**²¹ en de conferentie **Research Infrastructures in a changing global environmental and socio-economical context**²². De conclusies van de Raad over kennisvalorisatie en ex-post evaluatie van het kaderprogramma H2020 weerspiegelen het belang van investeringen in open science-beleid en onderzoeksinfrastructuren en de geboekte vooruitgang.

¹⁴ openfoodconference.eu/

¹⁵ <https://omicsforhealth.eu/home/>

¹⁶ <https://pandemicconference.eu/home/>

¹⁷ www.belspo.be/belspo/EUBelgium24/2024050607_StrongerTogether_en.stm.

¹⁸ <https://www.ewi-vlaanderen.be/evenementen/european-mission-forum>

¹⁹ <https://www.ewi-vlaanderen.be/evenementen/eu-defence-industry-event>

²⁰ <https://msca2024.eu/en/conference/>

²¹ Het betreft een halfjaarlijkse conferentie waarbij de Europese commissie, de European Open Science Cloud association (EOSC) en nationale stakeholders van Open Science, debatteren over de voortgang van Open Science beleid in Europa en de betrokken lidstaat.

²² <https://www.ewi-vlaanderen.be/evenementen/belgische-voorzitterschapsconferentie-onderzoeksinfrastructuur>

BELEIDSDOMEIN FINANCIËN & BEGROTING (FB)

Ondanks het feit dat de Raad Economische en Financiële Zaken (ECOFIN) onder 'categorie 1' van het Samenwerkingsakkoord van 1994 valt, heeft het beleidsdomein FB zijn stempel kunnen drukken op het Europees voorzitterschap, zowel door bij te dragen aan de Europese besluitvorming als met een geslaagd evenement over prestatiegeïnfomeerd begroten in Vlaanderen en Europa.

Het voorzitterschap heeft Vlaanderen toegelaten om zich te presenteren als een regio toegewijd aan gezonde overheidsfinanciën, zijn expertise op dat vlak uit te dragen en, in dialoog met andere instellingen en lidstaten, zijn inzichten te verruimen.

FB heeft het voorzitterschap maximaal aangewend om zijn Europees netwerk uit te breiden, in de eerste plaats binnen de EU-instellingen, zowel in de Europese Commissie, het Europees Parlement als binnen de Raad zelf. Het voorzitterschap bood daarnaast, in het kader van het evenement, de gelegenheid om nauw samen te werken met de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) en contacten te leggen met begrotingsexperts uit de nationale administraties van enkele andere EU-lidstaten.

Wetgevende dossiers en Raadsconclusies

In de eerste twee maanden van het voorzitterschap lag de klemtoon op de trilogonderhandelingen met het Europees Parlement. De herziening van het EU-kader voor economische governance, en meer specifiek de trilogon over de verordening over de preventieve arm van het Stabiliteits- en Groeipact, was een van de belangrijkste prioriteiten binnen de ECOFIN-filière en voor het Belgische voorzitterschap in het algemeen. Op 10 februari 2024 werd uiteindelijk een akkoord gevonden met het Europees Parlement. Op 30 april 2024 werden de teksten gepubliceerd in het Officieel Publicatieblad van de EU.

Ook voor Vlaanderen was de herziening van het EU-kader voor economische governance een prioritair dossier. Reeds in januari 2022, in aanloop naar het Commissievoorstel, nam de Vlaamse Regering een standpunt aan over de hervorming waarin het belang van houdbare overheidsfinanciën en ruimte voor productieve investeringen centraal stond en gepleit werd voor duidelijke regels en een strikte handhaving.

In het kader van het voorzitterschap kon binnen de Permanente Vertegenwoordiging van België bij de EU gekomen worden tot een versterkte samenwerking tussen de Vlaamse en de federale attachés rond de prioritaire dossiers.

Verder heeft Vlaanderen de onderhandelingen in de Raad opgevolgd over de herziening van de energiebelastingsrichtlijn (ETD). Daarnaast volgde Vlaanderen de totstandkoming van de raadsconclusies over de tussentijdse evaluatie van de implementatie van de Faciliteit voor Herstel en Veerkracht (RRF) en de raadsconclusies over het speciaal verslag van de Europese Rekenkamer inzake haar audit van het prestatie monitoringkader van het RRF.

Evenement ['Prestatie-geïnfomeerd begroten in Europa: succesformules in Vlaanderen'](#)

Op 4 maart 2024 organiseerde het Departement Financiën en Begroting een evenement met de titel 'Prestatie-geïnfomeerd begroten in Europa: succesformules in Vlaanderen' in de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten (KVAB) in Brussel.

Prestatiegeïnfomeerd begroten is een actueel thema, zowel in Vlaanderen als in de EU. Vlaanderen heeft de laatste jaren belangrijke stappen gezet in de richting van een prestatiebegroting, met onder meer de invoering van brede heroverwegingen en uitgaventoetsingen zoals de Commissie herhaaldelijk heeft aanbevolen in de landspecifieke aanbevelingen. Daarnaast staan EU-lidstaten

onder impuls van de herziene Europese begrotingsregels voor de uitdaging om hun begrotingen op orde te krijgen na de corona- en energiecrisissen. Op EU-vlak is het thema van prestatiegeïnfomeerd begroten ook in opmars door de nieuwe, prestatiegerichte werkwijze binnen de RRF.

In het eerste deel van het evenement stelde de OESO (Álfrún Tryggvadóttir) [de studie 'Performance-Informed Budgeting in Flanders, Belgium'](#) voor. Dit evaluatierapport, dat publiek beschikbaar is, kwam tot stand in het jaar voorafgaand aan het evenement. In haar presentatie onderschreef Tryggvadóttir de stappen in de goede richting die al gezet zijn – Vlaanderen werd zelfs “de beste leerling van de klas” genoemd – en deed ze tegelijk een reeks beleidsaanbevelingen voor de toekomst. Na de presentatie reflecteerden experts van de Europese Commissie (Elva Bova), het Rekenhof (Debby Vos), en de Universiteit van Antwerpen (Wouter Van Dooren) in een panelgesprek over de conclusies en aanbevelingen van de studie.

In het tweede deel van de conferentie keken we over de grenzen heen. Beleidsexperts uit andere EU-lidstaten, met name Estland (Eneken Lipp, Estse Ministerie van Financiën), Spanje (José María Casado, Independent Authority for Fiscal Responsibility), Denemarken (Lars Østergaard, Deense Ministerie van Financiën) en Frankrijk (Benoît Laroche de Roussane, Direction du Budget), kwamen aan het woord om hun ervaringen en geleerde lessen op het vlak van prestatiegeïnfomeerd begroten te delen.

Het evenement werd bijgewoond door 130 deelnemers uit onder andere de Europese Commissie, de begrotingsadministraties van de federale overheid en de deelstaten, het Vlaams Parlement en middenveldorganisaties.

BELEIDSDOMEIN KANSELARIJ, BESTUUR & BUITENLANDSE ZAKEN

(KBBJ)

Het beleidsdomein Kancelarij, Bestuur & Buitenlandse Zaken drukte zijn stempel op de EU-agenda, zowel tijdens het Belgische voorzitterschap als voor de volgende legislatuur. Door actief deel te nemen aan de werkzaamheden in de Raad, werd bijgedragen aan eigen dossiers zoals de mid-term review van het MFK, het 9e cohesierapport en het witboek exportcontrole. Daarnaast was er betrokkenheid bij dossiers die door andere beleidsdomeinen werden geleid, zoals de Net Zero Industry Act en diverse raadsconclusies waaronder die voor industrie. Tijdens evenementen werden beleidsmakers en het middenveld geïnspireerd en werd Vlaanderen als een sterke deelstaat op de kaart gezet.

Vlaams prioriteiten voor de volgende EU-legislatuur - Vlaanderen nam actief deel aan de intern-Belgische coördinatie van een **bijdrage aan de Strategische Agenda 2024-2029**. Hierbij werd gebruik gemaakt van de door DKBUZA gecoördineerde "Bijdrage Vlaamse administratie: prioriteiten nieuwe EU-legislatuur 2024-2029" die werd gefinaliseerd in december 2023. Daarnaast hebben we bijgedragen aan diverse onderhandelingen over **Raadsconclusies** en hebben we via evenementen invloed uitgeoefend op de toekomstige EU-agenda, waarbij de **verklaring van de Leaders Meeting** vijf belangrijke aanbevelingen voor de Strategische Agenda bevatte.

Offensief EU-handelsbeleid voor de concurrentiekracht van de Europese industrie - Hoewel de Vlaamse rol door de indeling in het Samenwerkingsakkoord EU in de raadsformatie handel beperkt werd gehouden, zijn we erin geslaagd om consistent te blijven wegen op de Belgische activiteiten, en in te zetten op **ambitieuze en evenwichtige handelsakkoorden**. Deze akkoorden openen nieuwe markten voor onze economische actoren en dragen bij aan zowel economische als duurzame groei. DKBUZA leverde waardevolle **input op Presidency papers** over de implementatie en handhaving van handelsakkoorden en over het Stelsel van Algemene Preferenties. DKBUZA nam ook **deel aan de voorzitterschapsevenementen** over "Impact on Trade of EU Internal Instruments", "Trade Policy and Critical Raw Materials" en het voorbereidende "BE2024 Trade Seminar", waarmee we de **Vlaamse visie op deze onderwerpen kenbaar konden maken** in een internationale setting. Daarnaast stuurde DKBUZA een expert naar de **13de Ministeriële Conferentie van de WTO**, die tijdens het Belgisch Voorzitterschap plaatsvond. Er werd ook een brug geslagen naar de COMPET-filière met bijzondere aandacht voor de **bijdrage van het handelsbeleid aan de concurrentiekracht van de Europese industrie**.

Vlaanderen als motor voor versterkte lokale en regionale samenwerking binnen de EU - De **Leaders Meeting: Fit for the Future: Global Challenges, Regional Solutions**, en de gezamenlijke verklaring die er werd ondertekend, bracht sterke innovatieve regio's uit gelijkaardige meerlagige bestuurscontexten samen en stuurde een krachtig signaal aan de EU over de rol van deze regio's in het aanpakken van mondiale uitdagingen. De Leaders Meeting werd voorbereid aan de hand van een intensief voortraject waarbij alle deelnemende regio's – op administratief niveau- aan de hand van **strategic foresight analyse** zowel gemeenschappelijk mondiale uitdagingen als regionale oplossingen hebben geïdentificeerd. De resultaten van het voortraject werden in een [rapport](#) gebundeld en dienden als basis voor de gedachtewisseling van de regeringsleiders tijdens de Leaders Meeting. **De ministeriële en burgemeestersmeetings over inburgeringsbeleid en diversiteit** droegen ook bij aan de versterking van de samenwerking tussen regionale en lokale overheden binnen de EU. Deze bijeenkomsten brachten multinationale vertegenwoordigers, nationale en regionale ministers en lokale vertegenwoordigers van binnen en buiten de EU samen. Eurocommissaris voor binnenlandse zaken Ylva Johansson onderschreef de centrale rol van regionale en lokale overheden in het inburgeringsbeleid en diversiteitsinitiatieven in haar bijdrage. De conferenties droegen bij aan de midterm-evaluatie van het EU-Actieplan Integratie en Inclusie 2021-2027. Meer info is te vinden op de [website](#) van het Agentschap Binnenlands Bestuur. Deze verschillende bijeenkomsten legden de **basis voor een diepere regionale samenwerking op lange termijn** en versterkt de perceptie van Vlaanderen als een actieve speler in het EU-beleid. Dit beeld van het Vlaams EU-beleid werd niet alleen getoond aan de betrokken regio's, maar ook breder richting andere lidstaten, regio's en de Europese instellingen via de publieke en directe communicatie over deze evenementen.

Raadswerkgroep dual use – naar een toekomstbestendige exportcontrole - Binnen de Raad Buitenlandse Zaken – Handel werden Raadsconclusies aangenomen als formele respons op het witboek omtrent exportcontrole, voorbereid door de Raadswerkgroep dual use (WPDU), voorgezeten door de Gewesten, met Vlaanderen in de lead. Deze conclusies vormen daarmee de start van verdere discussie over de voorzetting en versterking van uniforme controles in de EU. Het witboek is onderdeel van het initiatief van de Europese Commissie rond een Europese Economische Veiligheidsstrategie en deze raadsconclusies vormen vooralsnog de enige formele respons van de Raad op deze strategie.

Verder bouwen aan de toekomst van het Europese cohesiebeleid - Tijdens het BE VZP werden de triloog-onderhandelingen inzake de mid-term review van het MFK gevoerd. Vanuit Vlaanderen maakten we deel uit van het Belgisch onderhandelingsteam over het **STEP-dossier** (Strategic Technologies for Europe Platform), gezien de link met de cohesiefondsen en het belang van het thema. Verder werden er **Raadsconclusies** aangenomen over het **9e cohesierapport** dat begin 2024 gepubliceerd werd door COM, waar Vlaanderen actief aan heeft bijgedragen. Conform de toerbeurt vertegenwoordigde de Waalse Minister-President België op ministerieel niveau. Er werd verder ook gewerkt aan een raadspositie inzake de **verordening 'Facilitating Cross Border Solutions'**. Hoewel er vooruitgang werd geboekt qua juridische en inhoudelijke verduidelijking en vereenvoudiging van de tekst, was er na publicatie en bespreking van 2 geamendeerde tekstvoorstellen onder BE VZP onvoldoende steun van de lidstaten om tot een raadspositie te komen. Het HU VZP zet de werkzaamheden verder. Vanuit Vlaanderen hebben we bijgedragen aan de opvolging en herwerking van het COM-voorstel, met het oog op het vinden van een compromis, zonder afbreuk te doen aan de nood aan een werkbare verordening, die administratieve lasten beperkt en werkbaar is in de BE institutionele context en overeenkomt met de bestaande systemen in Vlaanderen.

EVENEMENTEN - Het beleidsdomein Kanselarij, Bestuur & Buitenlandse Zaken organiseerde tijdens het voorzitterschap diverse evenementen met een sterke inhoudelijke en culturele component. Met deze evenementen benadrukten de voortrekkersrol van Vlaanderen, bevorderden kennisuitwisseling en boden de gelegenheid om invloed uit te oefenen op prioritaire thema's binnen de Europese agenda.

- [De Diplomatieke Vertegenwoordiging van Vlaanderen bij de Europese Unie organiseerde](#) op 9 januari 2024 in Flagey, Brussel een netwerkevenement voor haar belangrijkste contacten uit de Europese instellingen, de Vlaamse overheid, Belgische Permanente Vertegenwoordiging en vertegenwoordigers van andere regio's in Europa. Tijdens dit evenement werden de troeven van Vlaanderen als 'state-of-the-art' regio op cultureel, technologisch en culinair vlak in de kijker gezet.
- Op 18 april 2014 vond [de Leaders Meeting: 'Fit for the Future: Global Challenges, Regional Solutions'](#) plaats in Antwerpen. Het evenement benadrukte de cruciale rol van Europese innovatieve regio's in het versterken van de veerkracht van de Europese Unie. De 10 aanwezige regio's ondertekenden een gezamenlijke verklaring.
- [Beleidsforum en ministeriële conferentie over "de integratie van nieuwkomers door EU-lidstaten:](#) (8-9 februari) Deze conferentie bracht internationale, nationale en regionale ministers en hoge vertegenwoordigers samen om de uitdagingen en opportuniteiten voor het inburgeringsbeleid te bespreken. Via creatieve en vernieuwende methoden werd de verschillende aspecten van het Vlaams beleid ter inspiratie voorgesteld.
- [Conferentie van burgemeesters over "benaderingen van lokale overheden inzake diversiteit"](#) - (19 april) Internationale en lokale vertegenwoordigers kwamen samen om succesvol beleid en prioriteiten voor de toekomst te bespreken. Ook hier werd het Vlaams samenlevingsbeleid in al haar facetten voorgesteld. Bovendien fungeerde de conferentie als instrument voor het benadrukken van het belang van lokale overheden in integratie en diversiteitsbeleid.
- De [SEMIC 2024 Conferentie](#), georganiseerd door Digitaal Vlaanderen en DG Digit, op 26 en 27 juni in Square, Brussel had als thema "Interoperable Europe: from vision to reality". Het evenement belichtte vooruitstrevende data-initiatieven en besprak EU-initiatieven om de data-economie verder te stimuleren de komende 5 jaar.

- Dankzij de Global Gateway [Conferentie](#) op 7 februari, opgezet door FIT in samenwerking met hub.brussels, AWEX en TPE, wisten we Vlaanderen te profileren als early adopter van dit EU initiatief en als potentiële partner voor internationale strategische projecten. De troeven van Vlaamse partners werden in de verf gezet door sprekers van Port of Antwerp-Bruges en innovatieve Vlaamse KMO's. FIT was bovendien vertegenwoordigd op het EU Defence Industry [Event](#) en organiseerde mee de [Market Acces Day](#) in Brussel.
- Het aanvankelijk voorziene handelsevent werd omgedoopt tot een **High Level-ontbijt voor een sterke Vlaamse industrie** de ochtend van de eerste Vlaamse Industrietop op 23 maart 2024. Minister-president Jambon en minister Brouns gingen er in dialoog met CEO's van vooraanstaande industriële spelers in Vlaanderen over de concurrentiekracht van de Vlaamse industrie in een veranderende Europese en mondiale context. Nadien ondertekenden zij het Toekomstpact voor de Vlaamse [Industrie](#).
- Vlaanderen organiseerde op 19 maart 2024 een informele peer-to-peer vergadering in Gent met exportcontrole-experten van de verschillende EU-lidstaten, ter aanvulling van de formele vergaderingen van de WPDU. Tijdens deze informele vergadering faciliteerde Vlaanderen een uitwisseling tussen lidstaten over de praktijk van de vangnetcontroles ("catch-all") om potentieel gevoelige of problematische transacties onder controle te kunnen plaatsen.
- Het evenement '[Ocean Decade meets Mission Ocean blauwe vaardigheden voor een duurzame blauwe economie](#)' bracht op 25 april diverse Vlaamse belanghebbenden en experts samen om samenwerking en partnerschappen stimuleren ter bevordering van de EU Mission Restore our Ocean and Waters en het Oceaandecennium van de Verenigde Naties.
- Het Team Vlaams Bouwmeester organiseerde samen met de Cellule Architecture van de Fédération Wallonie-Bruxelles de [European Conference on Architectural Policies \(ECAP\)](#) (inclusief meeting of the European Directors on Architectural Policies) van 23 tot 26 april 2024 in La Tricoterie in Brussel. Onder de titel 'Architecture Quality as a Common Concern' handelde dit internationale congres over de interactie tussen de publieke sector en drie belangrijke actoren in concrete projecten: de private sector (projectontwikkelaars), de burgers en de ontwerpers. Met dit ECAP-congres werd voornamelijk ingezet op de uitwisseling van internationale expertise. We deden dit door een uiteenzetting in keynotes en debatten in rondetafels, maar ook door filmpjes, documentatie en door verschillende plaatsbezoeken in Antwerpen, Kortrijk en Deinze.

BELEIDSDOMEIN LANDBOUW & VISSERIJ (LV)

Het beleidsdomein Landbouw en Visserij is erin geslaagd om tijdens het Belgisch EU-voorzitterschap een duidelijke stempel te drukken op het Europees beleid. We brachten de wetgevende dossiers tot een goed einde en konden zowel beleidsmakers als middenveld inspireren tijdens onze events om zo Vlaanderen uit te dragen als regio die van aanpakken weet. We zetten daarbij volop in op het streven naar een Europees voedselbeleid, innovatie en verduurzaming op economisch, sociaal en ecologisch vlak - de drie krachtlijnen die op voorhand door LV werden geïdentificeerd.

Het Belgisch voorzitterschap rondt de legislatuur succesvol af voor landbouw en visserij

De Raad Landbouw en Visserij werd voor het visserijgedeelte voorgezeten door de Vlaamse minister van Visserij in februari, maart en juni. Op de agenda stonden onder meer het voortgangsrapport van het Gemeenschappelijk Visserijbeleid en de richtsnoeren voor het vaststellen van de vangstmogelijkheden in 2025, twee belangrijke onderwerpen.

Maandelijks werd een Landbouwradaad georganiseerd waar de regionale ministers de Belgische stoel innamen. De voorbereiding van deze Raden valt onder de verantwoordelijkheid van het Speciaal Comité Landbouw (SCL) en dit forum werd voorgezeten door een Vlaamse attaché. Het Coreper-I-luik werd door de ambassadeur voorbereid. In het SCL en de Raad werden diverse dossiers besproken: onder meer de ontbijttrichtlijnen, de GLB-hervorming, de opvolging van de marktsituatie, de handelsgerelateerde landbouwvraagstukken en de toekomst van crisisbeheer.

Een door Vlaanderen getrokken onderhandelingsteam slaagde erin om een akkoord met het Europees Parlement te bereiken in trilogieën over de [wijziging van de ontbijttrichtlijnen](#) voor honing, fruitsap, confituur en gedehydrateerde melk.

Het voorzitterschap werd voor de landbouwfilière vooral getekend door boerenprotesten, die zich kantten tegen de hoge administratieve lasten, het lage inkomen en oneerlijke concurrentie. Om hier een antwoord op te bieden hebben de Raad en het SCL, onder ons voorzitterschap, alles in het werk gezet om een snelle [herziening van de GLB-verordening](#) te realiseren. Dit werd aan de hand van een spoedprocedure binnen de 2 maanden afgerond. Daarnaast werd er binnen de schoot van de Raad en het SCL ook [voorzitterschapsconclusies over de toekomst van landbouw in de EU](#) voorgesteld, om een antwoord te bieden op de uitdagingen waar de sector voor staat en daarmee de nieuwe Europese Commissie te inspireren. Vlaanderen heeft, samen met het Waals gewest, daarin de lead genomen.

Ook in heel wat raads werkgroepen speelde het Agentschap Landbouw en Zeevisserij een belangrijke rol.

De raads werkgroep visserij werd voorgezeten door een Vlaamse attaché. De belangrijkste verwezenlijkingen waren de [transpositie van de NEAFC-regels](#) (North-East Atlantic Fisheries Commission) in EU-wetgeving, de TAC-amenderingen en het voorbereiden van de onderhandelingsmandaten voor de SFPA's (Sustainable Fisheries Partnership Agreements). Daarnaast werden er al bij de start van het voorzitterschap, in februari, raadsconclusies over aquacultuur bereikt. Ten slotte werd er ook notabele vooruitgang geboekt in het bereiken van een onderhandelingsmandaat voor de Raad voor het amenderen van de GFCM-regels (General Fisheries Commission for the Mediterranean).

De raads werkgroep rond zaden, teelt- en plantmateriaal werd voorgezeten door een Vlaamse voorzitter voor de behandeling van de dossiers PRM (Plant Reproductive Material) en FRM (Forest Reproductive Material). In beide dossiers werd na 16 raads werkgroepen heel wat progressie gemaakt. Voor het PRM-dossier kon het Belgisch voorzitterschap een voortgangsverslag voor de Raad Landbouw en Visserij en een herziene tekst voor art. 1-43 en bijlage I-VI neerleggen. Het FRM-dossier was op één knelpunt na, de officiële controleverordening, zo goed als afgerond. Ook de

equivalentieprocedure voor zaden uit Oekraïne en Moldavië werd hier behandeld. Hiervoor kon een Corepermandaat voor trilogen bereikt worden.

Ook in andere raads werkgroepen rond FAO (Food and Agriculture Organization), NGT's (New Genomic Techniques), SUR (Sustainable Use of pesticides Regulation) en PHL (Plant Health Law) speelden Vlaamse experts een belangrijke bijdrage als assessor of expert.

Een toekomstbestendige landbouw en visserij met Vlaanderen als voorbeeld

Het Agentschap Landbouw en Zeevisserij organiseerde talrijke evenementen tijdens het voorzitterschap, telkens met zowel een inhoudelijke als een culturele component. De events richtten zich daarbij op het uitlichten van de Vlaamse voortrekkersrol en kennisdeling.

Traditioneel wordt er door elk voorzitterschap een [Informeel Raad Landbouw](#) georganiseerd. Het agentschap Landbouw en Zeevisserij nam de lead om deze ministeriële bijeenkomst te coördineren met de Waalse en federale partners op vraag van minister Brouns. In dit geval stond de vergadering in het teken van strategische voedselautonomie en meer specifiek op vlak van eiwitten. Tijdens de plaatsbezoeken toonden we de EU-landbouwministers onze Vlaamse sterktes op vlak van innovatie. Daarvoor brachten ze een bezoek aan Proefcentrum Fruitteelt, waar de onderzoekers demonstreerden hoe drones heel precies gewassen kunnen behandelen met pesticiden, meststoffen en water, hoe automatische overkappingen een oplossing kunnen bieden aan de klimaatverandering, hoe nieuwe rassen getest worden... Ook BioBest Group, een Vlaamse wereldleider in biologische gewasbescherming en bestuiving, kwam een uiteenzetting geven. Daarnaast werd er ook voorzien in een cultureel programma in Hasselt. De ministeriële vergadering zelf vond plaats in Genk.

Ook voor de visserijministers organiseerde het Agentschap Landbouw en Zeevisserij een [Informeel Raad](#). In maart nodigde de minister Crevits haar evenknieën uit om te reflecteren over de toekomst van de EU visserij- en aquacultuursectoren, meer bepaald hoe de sectoren te beschermen tegen externe druk en interne beperkingen, hoe de aantrekkingskracht van de sectoren te versterken en hoe ze voor te bereiden op toekomstige uitdagingen. Tijdens een bezoek aan het vaartuig Jasmine Z.483 konden de vissers demonstreren hoe innovatie, zoals het dataplatform VISTools, een cruciale rol speelt in het verbeteren van de duurzame performantie van de Vlaamse vaartuigen. Via sensoren en andere meetapparatuur verzamelt het informatie over onder meer het brandstofverbruik, de interessante visgebieden en de vangstsamenstelling waardoor ze efficiënter vissen, brandstof besparen en gebieden met te jonge of weinig vis vermijden. Verder werd er nog een cultureel programma voorzien in Brugge.

Het [Symposium over de Toekomst van Landbouw in de EU](#) bracht experts, beleidsmakers, bedrijfsleiders, onderzoekers en sectororganisaties samen. Tijdens dit symposium werden vanuit drie invalshoeken (de markt, het sociale en het duurzame) innovatieve strategieën, technologische vooruitgang en beleidskaders verkend die kunnen leiden tot een welvarende, duurzame en veerkrachtige Europese landbouwsector. De conclusies van het symposium werden meegenomen naar de Raad en ingebracht in de Strategische Dialoog die Commissievoorzitter Von der Leyen had opgestart.

De [Conferentie "Drafting CAP Strategic Plans: Challenges and Opportunities"](#) bracht de beheersautoriteiten van de verschillende lidstaten samen om te reflecteren over het voorbereidingsproces van het huidige GLB. De conclusies van deze conferentie werden ter aanbeveling aan de Europese Commissie bezorgd.

De [Open Food Conference](#) was een samenwerking tussen drie Vlaamse entiteiten: Agentschap Landbouw en Zeevisserij; Departement Economie, Wetenschap en Innovatie; Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken. Het programma is bottom-up ontstaan vanuit de Vlaamse Voedselcoalitie en andere Belgische, Europese en internationale partnerorganisaties. Het programma bestond uit lezingen, workshops, panelgesprekken en uitstappen en vormde een samensmelting van beleid,

praktijk en wetenschap. Tijdens de uitstappen aan proefboerderij Transfarm en bio-incubator Leuven, waar men bezig is met lab-grown food, werden de Vlaamse sterktes op vlak van innovatie uitgespeeld.

Op het einde van het voorzitterschap waren er nog drie technische bijeenkomsten. De Bijeenkomst van de Hoofden Betaalorgaan stond in het thema van innovatieve datatechnologieën. Tijdens de Panta Rhei-conferentie werden ervaringen uitgewisseld over de ontwikkeling en het beheer van informatiesystemen voor de betaalorganen. Tijdens de [Bijeenkomst van de directeurs-generaal en attachés Visserij](#) werd gebrainstormd over de relatie met derde landen.

Ook intern werd de EU-reflex versterkt door de organisatie van twee sessies Leren in Netwerk waarbij alle personeelsleden van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij op de hoogte werden gebracht van de voorzitterschapswerkzaamheden.

BELEIDSDOMEIN MOBILITEIT & OPENBARE WERKEN (MOW)

Algemeen

We beïnvloedden in samenwerking met relevante partners de EU-agenda voor de volgende legislatuur met de belangrijkste uitdagingen (fietsbeleid, duurzame energiebronnen voor mobiliteit, vergroening goederenvervoer, smart shipping, geconnecteerde en geautomatiseerde voertuigen ...) die er in Vlaanderen en Europa toe doen en gaven zo invulling aan de inhoudelijke prioriteiten uit het projectplan EU VZP. De vijf door Vlaanderen getrokken transportevents droegen bij tot kennisuitwisseling, inspireerden en namen Europese partners mee in het verhaal. Op de Transforming Transportation conferentie die de Wereldbank (WB) samen met het World Resources Institute (WRI) in maart in Washington organiseerde, droeg MOW de vooruitgang rond het thema fiets op EU en Vlaams niveau ook internationaal uit en speelde zo in op de bredere reputatie van Vlaanderen als regio met een proactief EU-beleid en als belangrijke fietsautoriteit in de wereld.

Ook na het Europese Voorzitterschap zal het beleidsdomein MOW blijven ijveren om, dankzij het opgebouwde netwerk en expertise, bij de Europese instellingen en volgende voorzitterschappen op de prioritaire thema's te blijven wegen en vervolgstappen te zetten, zowel op het gebied van wetgeving als implementatie.

Wetgevende dossiers

In een eerste fase van het Belgisch voorzitterschap werd gefocust op het afronden van triloogdossiers met het EP waarbij akkoorden werden gesloten voor verschillende voor Vlaanderen prioritaire dossiers: de TEN-T verordening, de richtlijn over grensoverschrijdende uitwisseling van data over verkeersovertredingen en de fietsverklaring. In totaal konden elf wetgevende transportdossiers in triloog worden afgerond met het EP.

In een tweede fase werd gefocust op de werkzaamheden binnen de Raad en het bereiken van algemene benaderingen voor de Transportraad van juni. De Transportraad bereikte drie algemene benaderingen inzake i) het Europees Agentschap voor maritieme veiligheid (EMSA); ii) de richtlijn geharmoniseerde rivierinformatiesystemen (RIS) op de binnenwateren; en iii) de verordening inzake het gebruik van spoorweginfrastructuurcapaciteit in de gemeenschappelijke Europese spoorwegruimte. Ook keurden de ministers raadsconclusies goed over het speciaal verslag van de Europese Rekenkamer over de inspanningen van de EU om haar ambitieuze doelstellingen inzake verkeersveiligheid te verwezenlijken. Tot slot werden er voortgangsverslagen aangenomen voor het dossier gecombineerd vervoer, de richtlijn maten en gewichten van zware voertuigen en het pakket passagiersrechten.

Daarnaast werd ook een verlenging van de wegvervoerakkoorden met Oekraïne en Moldavië onderhandeld.

Op 3 en 4 april 2024 ging de Informele Raad Transport door in Brussel met als thema's actieve mobiliteit, spoorconnecties tussen hoofdsteden en de veerkracht van het EU-infrastructuurnetwerk. Minister Peeters was als assessor aanwezig en deed een interventie in de sessies actieve mobiliteit en veerkracht van het EU-infrastructuurnetwerk. De resultaten van de bespreking op de Informele Raad werden namens het voorzitterschap gebundeld in een [Verklaring van Brussel](#).

Evenementen

[High-Level EU Cycling Conference Taking the European Declaration on Cycling to the next level](#), 29 - 30 januari, Hasselt

Vlaanderen zette als Europees koploper in fietsbeleid tijdens het Belgisch EU-voorzitterschap dit thema ook op de Europese agenda. Ministers en vertegenwoordigers van 15 Europese lidstaten kwamen naar Hasselt om de uitwerking van de Europese Fietsverklaring te bespreken in een gezamenlijke sessie met de Europese Commissie en het Europese Parlement. De Fietsverklaring geeft richting aan het toekomstige fietsbeleid in Europa, zodat fiets, als volwaardige modus, integraal deel zal zijn van het Europese transportbeleid.

Wellicht zal de Europese Commissie in de nieuwe legislatuur de Fietsverklaring verder concretiseren a.d.h.v. een actieplan of roadmap. Verdere inventarisatie in 2025 en 2026 zou nuttig zijn om de implementatie te monitoren. Vlaanderen zal als strategische partner ijveren dat dit thema hoog op de Europese agenda blijft zodat de implementatie van de Fietsverklaring wordt gemonitord.

[Networking Cocktail: Impulse to Clean Power for Transport](#), 2 april, Brussel

Dit evenement werd georganiseerd in het kader van de Connecting Europe Days. Het bestond uit een paneldebat en een netwerkcocktail met een cultureel luik onder de vorm van een museumbezoek.

Het paneldebat focuste op Clean Power for Transport, met de nadruk op laadinfrastructuur en alternatieve brandstoffen voor vrachtvervoer over de weg. Het kaderde zo in de implementatie van de Europese Green Deal en de Europese AFIR-verordening (Alternative Fuel Infrastructure Regulation).

[Senior Policy Meeting on Sustainable Freight Transport – How to make freight transport Fit for 55 and beyond](#), 23-24 april, Antwerpen

Tijdens dit event werd dieper ingegaan op het beleid rond de decarbonisatie van goederenvervoer en zo tot een geïntegreerde systeemaanpak te komen die de veerkracht én duurzaamheid van logistieke ketens kan combineren. De inzichten uit de conferentie kunnen als een strategisch kompas gebruikt worden, ter inspiratie voor de Europese Commissie in de volgende legislatuur en de implementatie van het Greening Freight Package.

Er namen oa. vertegenwoordigers van 15 Europese lidstaten, de Europese Commissie (DG MOVE en DG CLIMA, ook op niveau van leidend ambtenaren) en Europees technologieplatform ALICE deel. Ook VUB, VIL en Port of Antwerp-Bruges zorgden mee voor de invulling van het programma.

[Smart Shipping Conference Towards a single market for Smart Shipping](#), 15-16 mei, Antwerpen

De focus lag specifiek op de uitdagingen waar de binnenvaartsector voor staat en hoe Smart Shipping (digitalisering en automatisering) oplossingen kan aanreiken om de binnenvaart mee haar rol te laten spelen om de zero-emissiedoelstellingen te realiseren. Dankzij Smart Shipping komen er nieuwe aantrekkelijke jobs met nieuwe profielen en competenties, vergroten de mogelijkheden om kleine waterwegen te benutten en wordt het makkelijker om de last mile connecties te leggen. Dit alles zorgt voor nieuwe business cases en een verbeterde positie van de binnenvaart in de logistieke keten. Het zal ook bijdragen tot nieuwe en schonere schepen die meer kosten-efficiënte trips maken. Om verder vooruitgang te boeken zou de Europese Commissie een geharmoniseerd wetgevend kader moeten ontwikkelen voor aspecten zoals pilootprojecten, testgebieden en veiligheidsprocedures.

[High-Level Dialogue on Connected and Automated Driving](#), 18 - 19 juni, Gent

De achtste editie van de High-Level Dialogue on Connected and Automated Driving bracht vertegenwoordigers van de lidstaten, de Europese Commissie, onderzoeksinstituten, sectororganisaties en industrie samen.

Er werd specifiek gefocust op de uitdagingen voor de introductie van gedeeld autonoom vervoer, de rol van de overheid daarbij en het bewaken van de maatschappelijke voordelen die die toepassingen kunnen bieden.

Een zogenaamde [Joint Commitments en Call for Action](#) werd ondertekend namens het Belgische voorzitterschap en overhandigd aan de Europese Commissie. Het document werd gesteund door de aanwezige en betrokken lidstaten en bevat een opsomming van elementen waarbij de lidstaten versterkt zullen samenwerken in de toekomst, én een oproep aan de volgende Europese Commissie en industrie om verder in te zetten op een succesvolle, veilige, efficiënte en positieve integratie van autonoom rijden.

BELEIDSDOMEIN OMGEVING (OMG)

Stuwende kracht in Europees-internationale besluitvorming

In de eerste maanden van het Belgische EU-Voorzitterschap kwamen tal van wetgevende EU-dossiers tot een finaal akkoord via een combinatie van diplomatieke inzet en inhoudelijke expertise, met in veel gevallen een leidende rol vanuit de Vlaamse Overheid. Voor het beleidsdomein Omgeving gaat het dan om de herziening van de luchtkwaliteitsrichtlijn, de richtlijn stedelijk afvalwater en de verpakkingrichtlijn, alsook nieuwe emissiestandaarden voor personenwagens (Euro 7), nieuwe doelstellingen rond CO₂-emissies van zwaar vrachtverkeer en een regelgevend kader voor de certificering van koolstofverwijdering. Ook de natuurherstelverordening en de herziening van de richtlijn energieprestaties van gebouwen werden afgerond in wetgevende fase.

Over een aantal andere EU-wetgevingsdossiers wist het EU-Voorzitterschap een gezamenlijk standpunt tussen de EU-lidstaten te bereiken. Zo werd op de Raad Leefmilieu van 17 juni een algemene benadering bereikt over de EU-bodemmonitoringrichtlijn, die tot doel heeft om tegen 2050 een gezonde bodemkwaliteit te bereiken in de hele EU, alsook over de herziening van de kaderrichtlijn afval en nieuwe EU-wetgeving rond beweringen over het duurzame karakter van producten ('green claims'). De lidstaten namen ook een onderhandelingsmandaat aan over het updaten van de lijst van prioritaire vervuilende stoffen in water en over een vereenvoudigde beoordeling van chemische stoffen. Bij drie van deze vijf dossiers speelden medewerkers van het beleidsdomein Omgeving als Belgische coördinator een sleutelrol in het bereiken van een gezamenlijk standpunt tussen de lidstaten.

Ditzelfde geldt ook voor het onderhandelingsmandaat dat aangenomen werd voor het wetsvoorstel inzake het welzijn van honden en katten en hun traceerbaarheid. Tot slot werd, eveneens binnen de Landbouwrapport, een gemeenschappelijk standpunt aangenomen ten aanzien van het voorstel van de Europese Commissie tot wijzigen van het mandaat van het Permanent Bosbouwcomité van de EU. Dit comité wordt het centraal orgaan voor de uitvoering van de EU Bosstrategie 2030 en zal als permanent overlegorgaan ten dienste staan van de Europese Commissie voor samenwerking inzake bossen, bosbeheer en de bredere bossector.

Verder werd vooruitgang geboekt in de bespreking van de herziening van de richtlijn autowrakken, en van toekomstige EU-wetgeving ter voorkoming van het verlies van plastic pellets en rond het vervoer van dieren. Inzake bosmonitoring werd een aparte ad hoc groep opgezet die rapporteert aan de Raad Landbouw en werd de eerste lezing van het voorstel afgewerkt. Voor al deze dossiers met voornamelijk gewestelijke bevoegdheid, namen medewerkers van het beleidsdomein Omgeving een leidende rol op in de besprekingen.

We speelden ook in op de publicatie van de European Climate Risk Assessment (EUCRA) van het Europees Milieuagentschap en de mededeling "managing climate risks" van de Europese Commissie. Gezien de sectoroverschrijdende aard hebben we dit laten aanbrengen op andere relevante Raadsformaties, met inbegrip van energie, industrie, landbouw, gezondheid, financiën en begroting, toerisme en civiele bescherming. Uit deze besprekingen bleek dat de urgentie van de klimaatrisico's en de stijgende kosten van niet-handelen algemeen erkend worden. Er heerst brede consensus over de nood aan een systemische aanpak op alle relevante beleidsterreinen, ook op EU-niveau.

Tot slot werd uitgebreid vooruitgeblikt op de nieuwe Europese legislatuur. Volgend op de tussentijdse evaluatie van het achtste Milieuactieprogramma nam het Belgisch EU-voorzitterschap het initiatief tot raadsconclusies over het toekomstige EU-milieubeleid. Die werden uiteindelijk aangenomen op de Raad Leefmilieu van 17 juni, en fungeren als richtinggevend instrument voor de komende legislatuur. Het beleidsdomein Omgeving nam onder meer een rol op in het uitwerken van de luiken klimaatweerbaarheid, circulaire economie en nulvervuiling. Belangrijke elementen hierin zijn de nood aan een systemische aanpak, monitoring en duurzame financiering.

EU-leiderschap op globaal niveau

Naast het werk op EU-beleidsniveau namen we ook op het multilaterale toneel een belangrijke rol op, via het voorbereiden en uitdragen van de EU-posities tijdens [VN-milieuonderhandelingen](#). Op die manier gaven we vanuit Vlaanderen actief vorm aan het mondiale groene leiderschap van de EU.

Zo droeg de Vlaamse delegatie vanuit het beleidsdomein Omgeving bij aan het succes van de 14e [COP CMS](#), ter bescherming van migrerende wilde diersoorten. Namens de EU leidden we er mee de internationale besprekingen om de implementatie van dit verdrag te bevorderen. Vlaamse ambtenaren waren ook cruciaal in de coördinatie van de EU-standpuntbepaling voor de 19e sessie van het [VN-Bossenforum](#) (UNFF-19). Deze mondiale vergadering leidde tot een met actie gevulde halftijdse evaluatie van de IAF (International Arrangement on Forests) en het afkloppen van een nieuw 4-jarig werkplan. Tevens werd er een ministeriële verklaring goedgekeurd die opriep om de realisatie van de 6 mondiale bosdoelen te versnellen.

Medewerkers van het beleidsdomein Omgeving maakten ook deel uit van de Belgische delegatie op de 6e zitting van de VN-milieuvergadering ("[UNEA-6](#)"), waar onder meer op voorstel van de EU en Sri Lanka een resolutie werd aangenomen die streeft naar een sterker, effectiever en inclusiever waterbeleid. Verder leidden Vlaamse experts er voor de EU de onderhandelingen over een resolutie over een betere luchtkwaliteit. Ook hier een mooi resultaat: de aangenomen resolutie beoogt de oprichting van een netwerk voor betere samenwerking tussen regionale initiatieven rond luchtkwaliteit.

Daarnaast namen we vanuit het beleidsdomein Omgeving deel aan de vierde onderhandelings sessie over een internationaal verdrag tegen plasticvervuiling ("[INC-4 Plastics](#)"). Als EU-Voorzitterschap riepen we op tot een paradigmaverschuiving om tot een sterke en duurzame overeenkomst te komen die de hele levenscyclus van plastic omvat en de weg vrijmaakt voor de circulaire economie van morgen. De onderhandelingen resulteerden in een geconsolideerde tekst waarin de standpunten van alle leden zijn opgenomen, inclusief de prioriteiten van de EU en haar lidstaten. Die tekst zal de basis vormen voor de volgende onderhandelingsronde eind 2024.

Tot slot namen we mee de EU-coördinatie op tijdens de [voorbereidende vergaderingen voor de klimaat- en biodiversiteitsconferenties](#) in het najaar van 2024, en op VN-onderhandelings sessies over grensoverschrijdende luchtvervuiling, grensoverschrijdend transport van gevaarlijk afval, alsook een toekomstig wetenschapspanel rond chemicaliën, afval en vervuiling.

Agendasetting via een uitgekiend programma van vergaderingen en events

Op basis van de vooropgestelde inhoudelijke prioriteiten werd actief gewogen op de Europese agenda via de (co-)organisatie van

- een tweedaags [internationaal congres rond PFAS-vervuiling](#) ter uitwisseling van ervaringen en goede praktijken, gevolgd door de lancering van het Kenniscentrum Innovatieve Saneringstechnieken (KIS) voor technologieën voor het saneren van PFAS-vervuiling. Vaststelling is dat er nood is aan een systemische aanpak met coherent beleid op Europees niveau.
- een [Europese waterconferentie](#) met oog op kennisdeling en beleidsontwikkeling om Europa veerkrachtiger te maken tegen de uitdagingen van de watercrisis. Sprekers benadrukten het belang van een holistische aanpak voor duurzaam waterbeheer en het versterken van de waterweerbaarheid van Europa. Die boodschap kwam ook terug tijdens de informele lunch op de Raad Leefmilieu in maart, met presentatie van professor Patrick Willems (KU Leuven) over de nood aan Europese maatregelen voor efficiënt waterbeheer, een coherent Europees beleid (o.a. op vlak van financiering) en grensoverschrijdende samenwerking op vlak van waterschaarste en -droogte.

- het derde [Mission Forum over klimaatadaptatie](#), dat Europese regio's en lokale overheden helpt klimaatbestendig te worden en hen ondersteunt in hun hefboomrol op dat vlak. Op het programma stonden concrete successen van lokale en regionale overheden, de nood aan financiering en capaciteit voor klimaatadaptatie, alsook een terreinbezoek aan Mechelen over stedelijke vergroening, ontharding en herstel van wetlands.
- een [Conferentie Circulaire Economie](#), als interactief en inspirerend platform voor het delen van kennis en ervaringen over circulaire initiatieven en praktijken, zowel in België als daarbuiten. De conferentie vond plaats in het kader van het World Circular Economy Forum, waardoor ook bijgedragen werd aan het wereldwijde discours over de circulaire economie.
- een [Renovation Week](#), in samenwerking met de andere gewesten, met focus op de energetische transitie van het gebouwenpark. Onder meer de rol van het energieprestatiecertificaat als beleidsinstrument en klimaatadaptatie in de bouwsector kwamen prominent aan bod, met uitwisseling van best practices vanuit verschillende hoeken. Tevens werd de aandacht gevestigd op de erfgoedprojecten uit het Vlaamse Klimaatfonds, het energieadvies onroerend erfgoed en de studie CO2-arm warmen en koelen van huizen met erfgoedwaarde.
- een [symposium Dierenwelzijn](#), met oproep tot een grondige herziening van de Europese dierenwelzijnswetgeving en de aanstelling van een Europees Commissaris bevoegd voor Dierenwelzijn in de volgende Europese Commissie.
- conferenties rond [duurzaam landgebruik](#) en rond [humane biomonitoring](#), gelinkt aan het Europees partnerschap PARC. Recent Vlaams onderzoek werd zo in de internationale kijker geplaatst en aangevuld met inzichten vanuit verschillende hoeken.
- een [Soil Week](#) van 11 tot 15 maart 2024, waarbij de eerste twee dagen werden georganiseerd samen met de andere gewesten en het Common Forum on Contaminated Land. Op woensdag werd dit aangevuld met NICOLE (Forum on industrial sustainable land management). Op donderdag en vrijdag organiseerde de OVAM de ENSOr5 workshop met als thema 'diffuse bodemverontreiniging met zorgwekkende stoffen'.
- een [workshop over een toekomstbestendige kaderrichtlijn afval](#). De kernboodschappen van deze workshop werden aan de Europese Commissie bezorgd ter inspiratie voor een toekomstige algehele herziening van de kaderrichtlijn afval.
- twee workshops in samenwerking met het Waals Gewest over de afvang, het transport en gebruik of opslag van CO2 (CCUS) gericht op Europese stakeholders en beleidsexperten van de Europese Commissie en verschillende lidstaten. Tijdens de workshops werd inzichten gedeeld over de verdere ontwikkeling van een Europees kader inzake (grensoverschrijdend) CO2-transport het gebruik van CO2 (CCU). Via deze workshops kon mee de agenda worden bepaald van de verdere uitwerking van de Industrial Carbon Management communicatie door de volgende Europese Commissie.
- bijeenkomsten van verschillende Europese netwerken, onder meer over de juridische omzetting van EU-milieuwetgeving (NEEL), handhaving (IMPEL), vergunningsaspecten (EIA-SEA), New European Bauhaus, mainstreaming van omgevingsdoelstellingen in EU-fondsen (ENEA-MA) en drinkwater (ENDWARE).

Tot slot presenteerden we de communicatieaanpak van de Vlaamse Blue Deal als best practice tijdens de EU Green Week, met waterbestendigheid als centraal thema.

BELEIDSDOMEIN ONDERWIJS & VORMING (OV)

Het Belgisch Voorzitterschap ondersteunt de mogelijkheden om in het buitenland te leren en te studeren

Op 15 november 2023 keurde de Europese Commissie het voorstel voor de [Raadsaanbeveling 'Europe on the Move'](#) goed, gericht op leermobiliteit voor iedereen. Dit voorstel, onderdeel van het 'Talent Mobility Package', volgt op de aanbeveling 'Youth on the Move' uit 2011. Het Belgisch voorzitterschap (een nauwe samenwerking tussen medewerkers van de Vlaamse en Franse Gemeenschap) leidde van januari tot april 2024 succesvol de onderhandelingen hiervan binnen het Onderwijscomité. Op 13 mei werd de aanbeveling formeel goedgekeurd door de ministers van Onderwijs tijdens de EICS-Raad.

Mobiliteit en programma's zoals Erasmus+ zijn enkele van de meest zichtbare en bekendste kenmerken van de Europese Unie. Deze aanbeveling streeft ernaar mobiliteit toegankelijker te maken en te integreren in alle curricula. Daarnaast is het de bedoeling om de deelname aan mobiliteitsprogramma's te diversifiëren: niet alleen studenten in het hoger onderwijs, maar ook meer leerlingen uit richtingen met arbeidsmarktfinaliteit, algemeen secundair onderwijs en onderwijspersoneel zouden een mobiliteitservaring moeten kunnen opdoen. Deze aanbeveling nodigt de lidstaten uit om te streven naar hogere mobiliteitsdoelstellingen op EU-niveau tegen 2030.

Vlaanderen zet evidence-informed beleid en praktijk in onderwijs, levenslang leren en digitaal onderwijs stevig op de kaart

Eén van de belangrijkste Vlaamse onderwijsprioriteiten van het Belgisch voorzitterschap was het **bevorderen van evidence-informed onderwijs** op Europees niveau. Tijdens de formele ministerraad op 13 en 14 mei heeft de Raad EICS de [conclusies aangenomen over het bevorderen van evidence-informed beleid en praktijk in onderwijs en opleiding, o.a. om de Europese onderwijsruimte tot stand te brengen](#). Deze conclusies, opgesteld door Vlaanderen, richten zich op het bevorderen van een positieve houding ten opzichte van onderwijsonderzoek en het versterken van de capaciteitsopbouw van alle belanghebbenden om de uitdagingen in de productie, de bemiddeling en het gebruik van onderwijsonderzoek aan te pakken. Daarnaast beogen de conclusies de bevordering van het gebruik van gegevens in onderwijs en opleiding en de 'Learning Lab on Investing in Quality Education and Training' verder te ontwikkelen. Met deze conclusies dringt de Raad er bij de lidstaten en de Europese Commissie op aan het evidence-informed onderwijs in de Europese onderwijsruimte verder te versterken.

Om deze prioriteit kracht bij te zetten, brachten we op 6 en 7 februari meer dan 250 onderzoekers, beleidsmakers en andere belanghebbenden (waaronder onderwijstopmensen van de OESO en de Europese Commissie) samen in de gebouwen van de Vlaamse overheid in Brussel. Het doel was om strategieën te verkennen voor het stimuleren van evidence-informed praktijken en beleid. De belangrijkste plenaire sessies en break-outdiscussies waren gericht op het bevorderen van een cultuur van evidence-informed benaderingen, het versterken van competenties en het overbruggen van de kloof tussen onderzoek en praktijk. Deelnemers doken in thema's zoals de rol van tussenpersonen bij het vertalen van onderzoek, het gebruik van bewijs voor beleidsvorming en het nut van praktijkgericht onderzoek. Met 21 break-outdiscussies konden de deelnemers hun betrokkenheid afstemmen op hun specifieke interesses. Ook in de High Level Group (HLG) inzake onderwijs en opleiding op 9 en 10 januari 2024 in Brussel en in de vergadering van de directeuren-generaal voor het leerplichtonderwijs (DG Schools) stond evidence-informed onderwijs prominent op de agenda.

Tevens heeft Vlaanderen **levenslang leren** hoog op de Europese onderwijsagenda geplaatst, in lijn met de Europese Onderwijsruimte (EEA) doelstelling om tegen 2030 jaarlijks 60% van de volwassenen te betrekken bij leren. Het Vlaams actieplan sluit hierop aan en streeft naar dezelfde opleidingsdeelname. Op 17 en 18 april organiseerden Vlaanderen en de Franse Gemeenschap daarom

samen de Europese conferentie over 'Levenslang Leren'. Deze conferentie bood inzichten in hoe een cultuuromslag rond levenslang leren kan worden bereikt. Samen met Europese belanghebbenden besproken we de grootste belemmeringen en hefboomen. Daarnaast bekeken we hoe levenslang leren kan bijdragen aan het aanpakken van de grote uitdagingen van vandaag en morgen, zoals de digitale en groene transitie en demografische veranderingen.

Vlaanderen heeft de afgelopen legislatuur met Digisprong belangrijke vooruitgang geboekt op het gebied van **digitaal onderwijs**. We wilden deze prioriteit dan ook hoog op de Europese agenda plaatsen. Op 28 en 29 mei 2024 organiseerde Vlaanderen daarom de Digital Education Dialogues (DED) in Gent, met als centraal thema het bevorderen van digitaal onderwijs binnen de Europese Onderwijsruimte. Het evenement behandelde belangrijke onderwerpen zoals het evenwicht tussen leren, data en privacy. Ook de aanbevelingen van de Raad over digitaal onderwijs en digitale vaardigheden kwamen aan bod, evenals de integratie van opkomende technologieën zoals XR en AI in het onderwijs. De conferentie benadrukte het belang van samenwerking, innovatie en strategische planning om digitaal onderwijs verder te bevorderen. De resultaten van de DED zullen bijdragen aan toekomstige strategieën en de lopende herziening van het Europese Digital Education Action Plan (DEAP). Het evenement sloot af met een oproep om de dialoog en samenwerking tussen de lidstaten, de Europese Commissie en belanghebbenden voort te zetten, zodat de succesvolle digitale transformatie van het onderwijs binnen de Europese Onderwijsruimte kan worden gewaarborgd.

Vlaanderen tonen als innovatieve onderwijsregio in het hart van de EU

We hebben het voorzitterschap actief benut om Vlaanderen te positioneren als een toonaangevende onderwijsregio. Gedurende deze periode hebben we in diverse steden verschillende onderwijsinstellingen in de schijnwerpers gezet.

In Brussel, met bezoeken aan Go4City en de Egied van Broeckhovenschool in Molenbeek, legden we de nadruk op zowel de moderne schoolinfrastructuur als innovatieve pedagogische projecten van de toegewijde schoolteams en directies. Zij zetten zich elke dag in om in een uitdagende sociaal-economische context het beste van zichzelf te geven.

Tijdens de vergadering van de directeuren-generaal voor beroepsonderwijs, die plaatsvond in Mechelen, presenteerden we de vooruitstrevende werking van de regionale technologische centra.

In Antwerpen lieten we de directeurs-generaal van het hoger onderwijs vergaderen in het nieuwste gebouw van de KU Leuven, Campus Opera. Daarnaast brachten we een bezoek aan de internationaal gerenommeerde Koninklijke Academie voor Schone Kunsten van de AP Hogeschool.

Tijdens de Digital Education Dialogues in Gent konden de deelnemers kennismaken met concrete toepassingen van XR en AI in het onderwijs – een gebied waar Vlaanderen op Europees vlak een voortrekkersrol is. Vijf Vlaamse scholen en universiteiten toonden hun toepassingen tijdens een sessie.

In Kortrijk organiseerden we een Education Away Day voor vertegenwoordigers van EU-lidstaten en medewerkers van Europese instellingen. De deelnemers kregen rondleidingen bij VIVES, Howest en het centrum voor volwassenenonderwijs Miras, waarbij ze Vlaamse onderwijsinnovaties ontdekten op het gebied van AI, waterstoftechnologie, gaming, duurzaam ontwerpen, Nederlands als tweede taal en inclusief onderwijs voor kansengroepen. De lunch werd met zorg geserveerd door de studenten van de RHIZO Hotelschool, aansluitend op een korte rondleiding door de school.

BELEIDSDOMEIN WERK & SOCIALE ECONOMIE (WSE)

Door actief deel te nemen aan de onderhandelingen over strategisch gekozen dossiers heeft DWSE bijgedragen aan de versterking van de Vlaamse belangenbehartiging binnen de EU. Als een consistente en constructieve partner, zowel voorafgaand aan, als tijdens het voorzitterschap van andere gewesten en het federale niveau, is de samenwerking op dit gebied gegroeid. Het netwerk van DWSE-medewerkers is uitgebreid en er zijn belangrijke contacten gelegd met het Europees Parlement, de Europese Commissie en andere lidstaten. Dit is cruciaal voor de verdere belangenbehartiging na het voorzitterschap.

Bouwen aan de Europese Pijler van Sociale Rechten

Tijdens het Voorzitterschap heeft DWSE een belangrijke rol gespeeld om verschillende dossiers tot een goed einde te brengen binnen verschillende beleidsdomeinen.

DWSE heeft met succes de leiding genomen voor de gewesten in de onderhandelingen van de verordening voor de oprichting van een **EU Talent Pool**, een online platform dat knelpuntvacatures binnen de EU matcht met werkzoekenden van buiten de EU. Dit initiatief, dat op 13 juni 2024 een algemene benadering bereikte, dient moet een oplossing bieden voor de arbeidsmarktkrapte in de EU. Tijdens de triloogonderhandelingen rond de **Net Zero Industry Act** heeft DWSE EWI ondersteund voor hoofdstuk 5, **Skills**. De EPSCO Raad heeft ingestemd met de conclusies over de rol van de arbeidsmarkt, vaardigheden en sociaal beleid voor veerkrachtige economieën. Verder werden in de EPSCO fillière belangrijke wetgevende dossiers afgerond zoals de richtlijn ter bescherming van platformwerkers en de Europese gehandicaptenkaart.

Daarnaast werd er mede dankzij Vlaanderen vooruitgang geboekt op enkele belangrijke dossiers.

DWSE maakte deel uit van het kernteam voor de onderhandelingen op **de verordening voor de coördinatie van sociale zekerheid (883)**. Om de impasse in dit dossier te doorbreken, koos het Belgisch voorzitterschap ervoor om zoveel mogelijk hoofdstukken waarover al jaren een akkoord bestond, te laten valideren door het Europees Parlement en de Raad. Deze strategie werd gewaardeerd door de lidstaten en toonde aan dat een meerderheid te vinden is om de situatie van onder andere mobiele gepensioneerden te verbeteren. Het Europees Parlement wilde echter pas met het Belgisch voorzitterschap praten wanneer er ook een raadspositie was over het hoofdstuk werkloosheidsuitkeringen, waardoor de onderhandelingen werden gestaakt. DWSE heeft samen met de FOD WASO de werkzaamheden opgestart voor de **nieuwe stagerichtlijn en raadsaanbeveling**. Ze hebben vijf raads werkgroepen georganiseerd en opmerkingen van lidstaten verzameld, zodat het Hongaars voorzitterschap al in de eerste week van hun voorzitterschap een nieuwe compromistekst kon voorstellen.

In het algemeen heeft Vlaanderen kunnen wegen op een toekomstgericht Europa. Zo hebben conferenties en raadsconclusies onder het Belgisch voorzitterschap binnen de EPSCO-fillière bijgedragen aan de verklaring van La Hulpe over de toekomst van de Europese Pijler van Sociale Rechten. DWSE heeft zich hierbij vooral gericht op sociale economie, levenslang leren en het verhogen van de werkzaamheidsgraad. Van de nieuwe Europese Commissie, Europees Parlement en Raad verwachten we stimulerende randvoorwaarden voor de sociale economie en dat jobs en skills een centrale rol krijgen in een Europese Industrie Strategie en de verdere uitrol van de Europese Green Deal.

Vlaamse goede voorbeelden in de kijker

Tijdens het Voorzitterschap heeft DWSE de kans gehad om de internationale reputatie en het imago van Vlaanderen te versterken door enkele innovatieve initiatieven in de kijker te zetten. Zo

organiseerde Vlaanderen tijdens de OESO Skills Summit (21 en 22 februari 2024) een bezoek aan het Green Energy Park in Zellik. Het bezoek sloot aan bij het thema van de Skills Summit "een visie ontwikkelen voor toekomstige vaardigheidsbehoeften". Tijdens het bezoek werd besproken hoe vaardigheden te voorspellen en dit beleid in de praktijk om te zetten. Het bezoek richtte zich op groene energie en dronetechnologie, waarbij de belangrijke rol van partnerschappen tussen universiteiten, industrie, bedrijven en scholen werd benadrukt. De deelnemers bezochten een smart village lab en ervoeren dronetechnologie van Noordzee Drones en Buildwise. In het kader van het Europees Jaar van de Vaardigheden (9 mei 2023 – 8 mei 2024) werd een netwerk van nationale skillscoördinatoren aangesteld dat 4 keer per jaar bijeenkwam om onder andere goede praktijken te delen. Tijdens de slotbijeenkomst werd voor het Vlaamse luik een bezoek gebracht aan Aviato Academy, waarbij we de link tussen re- en upskilling en de rol van Aviato Academy benadrukten. Aviato Academy speelt namelijk een cruciale rol in het bevorderen van vaardigheden en inclusiviteit op de arbeidsmarkt door middel van innovatieve opleidingsprogramma's. Dit bezoek bood een unieke kans om de impact van deze programma's te ervaren en meer te leren over hun bijdrage aan de samenleving.

Bewust van het potentieel van de sociale economie en de belangrijke rol in de inclusieve, groene en digitale transitie, organiseerde Vlaanderen in het kader van de Europese meeting Sociale Economie in Luik (12 en 13 februari 2024), twee bezoeken aan bedrijven die mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt tewerkstelt. Deelnemers konden een bezoek brengen aan De Winning, een sociale economie onderneming tewerkzaam in natuur- en groenbeheer. De Winning traint en begeleidt werknemers zodat ze de kans krijgen hun talenten en arbeidskansen te ontplooiën. Bezoekers kregen hier een inzicht in de unieke manier van sociaal ondernemen in Vlaanderen, met verschillende activiteiten. Men kon ook een bezoek brengen aan Bewel, een sociale economie bedrijf en één van de grootste werkgevers in de provincie Limburg. Tewelkzaam in onder andere zeefdruk, logistiek, circulair en verpakking, werkt Bewel niet alleen in eigen werkplaatsen, maar ook op de werkvloer bij klanten in verschillende sectoren. Bezoekers kregen hier een inzicht in de unieke manier van sociaal ondernemen in Vlaanderen, waarbij onze sociale economie ondernemingen ook op grote schaal kunnen opereren.

BELEIDSDOMEIN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID & GEZIN (WVG)

Algemeen

We hebben tijdens het EU-voorzitterschap hard gewerkt om de thema's op vlak van welzijn en gezondheid die binnen de Vlaamse bevoegdheden liggen, op de Europese kaart te zetten. We hebben hier voornamelijk op ingezet via de organisatie van enkele events met Europese en internationale sprekers en deelnemers.

Tijdens deze events hebben we ingezet op het zichtbaar maken van Vlaamse initiatieven. Daarnaast hebben we experts uit verschillende regio's en (beleids)niveaus (overheid, middenveld, universiteiten, ervaringsdeskundigen,...) samengebracht zodat in de diepte kon gedebatteerd worden over huidige en toekomstige uitdagingen en oplossingen.

Door de aanwezigheid van vertegenwoordigers van de Europese Commissie zijn we erin geslaagd om deze thema's op vlak van welzijn en gezondheid versterkt op de EU-agenda te zetten. We zetten ook in op de nazorg van onze initiatieven: we blijven deze thema's internationaal opvolgen, in samenwerking met de EU en multilaterale organisaties en netwerken.

Wetgevende dossiers, raadsconclusies en raadsaanbevelingen

EHDS Verordening

Het belangrijkste wetgevende dossier op het gebied van volksgezondheid betreft de European Health Data Space verordening. Onder Belgisch voorzitterschap werden de trilogie tot een succesvol einde gebracht. Op 14 maart bereikte we een voorlopig akkoord met het Europees Parlement (definitief akkoord verwachten we tegen het einde van 2024 omwille van de lopende corrigendum procedure). De EHDS verordening zal zorgen voor betere toegankelijkheid van gezondheidsgegevens tussen de lidstaten om zo de kwaliteit van de zorg te verbeteren en wetenschappelijk onderzoek binnen de EU te faciliteren. Dit omvat onder andere het respect voor patiëntenrechten (recht op toegang, controle, verbetering van gegevens,...), verbeteren van data-integriteit en -beveiliging, interoperabiliteit en datasolidariteit, bouw van een veilige infrastructuur van gegevensuitwisseling, etc.

Raadsconclusies 'Future of the European Health Union: A Europe that cares, prepares and protects'

Deze raadsconclusies zijn voortgekomen uit de lessen die zijn getrokken uit de COVID-19-pandemie en benadrukken de noodzaak om de Europese gezondheidsstructuren te versterken. Het gaat onder meer over versterkte samenwerking tussen de EU-lidstaten, betere preventie en crisisresponsmechanismen, investeringen in onderzoek en ontwikkeling van vaccins en therapieën, investeren in een inclusief gezondheidszorgsysteem, versterken van het ECDC en EMA om hun slagkracht te verbeteren, nadruk op het belang van degelijke gezondheidsgegevens en digitale technologieën (link met EHDS), alsook een oproep om de gezondheidszorg te verduurzamen. Deze raadsconclusies dienen gelezen te worden als oproep aan de inkomende Europese Commissie om volksgezondheid hoog op de politieke agenda te houden.

Evenementen

[European Social Work Conference](#) – 25-26 april, BMCC (Brugge)

Op dit event werden sociaal werkers, academici en beleidsmakers van over heel Europa uitgenodigd om kennis en ervaringen uit te wisselen. Er werd gefocust op drie grote thema's: klimaat, digitalisering en migratie). Er werd gesproken over de grote verschillen binnen Europa, maar ook over de gelijkenissen tussen landen en regio's. In de voorbije 15 jaar werden belangrijke stappen gezet zoals het 'Charter of Fundamental Rights' en 'the European Pillar of Social Rights'. Het concreet maken en uitvoeren van deze plannen is een taak voor ons allemaal, in een steeds complexer wordende

samenleving. Het is belangrijk om grensoverschrijdend samen te werken en ervaringen te delen. - De kernboodschappen kunnen geraadpleegd worden via [deze link](#).

[Integrating Care, Strengthening Communities: the data connection](#) – 3 mei, Iers College (Leuven)

We brachten experts vanuit Europa en daarbuiten samen om enkele cruciale vraagstukken met betrekking tot geïntegreerde zorg op te nemen. We keken naar het ruimere plaatje van gezondheid en welzijn op de verschillende lagen van de maatschappij (micro, meso en macro). Tijdens de plenaire sessies plaatsten we het Vlaamse beleid in de spotlight en schetsten we het kader voor de vier werksessies: 'The role of behavioural and cultural insights in the uptake of innovative digital tools', 'Measure what matters: neighbourhood analysis', 'Giving back to the people: Population Health & Wellbeing Management' en 'How to build trust and transparency with regard to citizens' (health) care data'. Tijdens de slotplenaire richtten we de blik op de toekomst met, onder andere, twee panelgesprekken: één met sprekers uit onze belangrijkste netwerken en een ander panelgesprek met belangrijke spelers in het Europese zorg-thema. - Meer informatie beschikbaar via [deze link](#).

[Europese Kindgarantie: van engagement naar realiteit](#) – 3 mei, Brussel

Voor dit event werkten het Departement Zorg en het Departement Jeugdzaken samen met de POD Maatschappelijke Integratie van de Federale Overheid. De Europese Kindgarantie is een Europese aanbeveling die bedoeld is om meer gelijke kansen voor kwetsbare kinderen te creëren.

Vlaanderen organiseerde tijdens dit event een workshop rond beleidsparticipatie van kinderen en jongeren in nood in het kader van de Europese Kindgarantie. In totaal namen 49 personen deel aan deze workshop. Er werd gewerkt met presentaties en rondetafeldiscussies. Er was voornamelijk veel interesse voor beleidsparticipatie van kinderen en jongeren in de jeugdhulp, voornamelijk omdat nog maar weinig Europese landen hier al aan werken.

De minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams Minister van Buitenlandse Zaken, Economie en Industrie, Digitalisering en Facilitair Management,

Matthias DIEPENDAELE